

ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจธำในจังหวัดลำปาง

วราพร กลิ่นประสาท

บัณฑิตวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤศจิกายน 2550

ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจธำในจังหวัดลำปาง

วราพร กลิ่นประสาธ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญญัตินิติศาสตรบัณฑิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤศจิกายน 2550

ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจธำในจังหวัดลำปาง

วราพร กลิ่นประสาธ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

๑๖/๑๑/๒๕๕๐

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์สุวรรณา เล้าหะวิสุทธิ

๑๖/๑๑/๒๕๕๐

กรรมการ

อาจารย์เอื้อบุญ เอกะสิงห์

๑๖/๑๑/๒๕๕๐

กรรมการ

อาจารย์ปิติมา ศิษกุลเนติวิทย์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

12 พฤศจิกายน 2550

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ปีติมา ดิศกุลเนติวิทย์ กรรมการสอบ และ อาจารย์เอื้อบุญ เอกะสิงห์ กรรมการ ผู้ซึ่งกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ และตรวจทานแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้กำลังใจเป็นอย่างดีจนการค้นคว้าแบบอิสระนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียน กราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ ดร.นิมิตร จิวะสันติการ อธิการบดีและ ดร.กรวิก พรนิมิตร รองอธิการบดี ฝ่ายบริหารวิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง ที่ให้การสนับสนุนข้าพเจ้าให้มีโอกาสได้ศึกษาต่อ รวมถึง อาจารย์เอื้อมพร พุเต็มวงศ์และ อาจารย์คณะบัญชา วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง ที่มีส่วนให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการทำการศึกษาครั้งนี้ จนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระสำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณนายกสมาคม และ หัวหน้าคิวรถม้า ของสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง ตลอดจน ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าจังหวัดลำปางทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระสำเร็จด้วยดี

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของข้าพเจ้า คือกำลังใจและแรงสนับสนุน จากบิดา มารดา พี่สาว ตลอดจนสามี และลูกๆ ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจจนทำให้การค้นคว้าแบบอิสระสำเร็จด้วยดี

ความดีทุกประการที่เกิดจากประโยชน์ของรายงานการค้นคว้าแบบอิสระนี้ ขอมอบแด่ บุพการี และคณาจารย์ที่กรุณาให้วิชาความรู้ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

วรารพร กลิ่นประสาธ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัด
ลำปาง

ผู้เขียน นางวราพร กลิ่นประสาธ

ปริญญา บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์สุวรรณา เล่าหะวิสุทธิ ประธานกรรมการ
อาจารย์เอื้อบุญ เอกะสิงห์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง จำนวน 61 ราย สัมภาษณ์นายกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง และหัวหน้าคิวรถม้า แบ่งลักษณะผู้ประกอบการออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก และผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม โดยกำหนดอายุโครงการ 5 ปี และอัตราคิดลดที่ร้อยละ 8

จากการศึกษาพบว่า โดยเฉลี่ยผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า มีรายรับ 53,880 บาทต่อปี รายจ่ายลงทุน 49,759 บาทต่อปี รายจ่ายดำเนินงานรวมค่าแรงงานตนเองตามอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำเท่ากับ 47,938.42 บาทต่อปี ผลตอบแทนจากการลงทุนพบว่า ระยะเวลาคืนทุน 8 ปี 5 เดือน 23 วัน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 5.63 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ -26,556.76 บาท มีจุดคุ้มทุนที่ 2,875 บาทต่อเดือน ธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางเป็นธุรกิจที่มีความเหมาะสมในการลงทุนในระดับต่ำ ให้ผลตอบแทนในการลงทุนน้อย ซึ่งรายรับจากให้บริการขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยว และฤดูกาล ช่วงฤดูฝนอาจมีรายได้น้อยกว่าฤดูอื่นๆ แต่เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ต้องอนุรักษ์ และสืบสานให้อยู่คู่เมืองลำปาง ผู้ที่จะดำเนินธุรกิจนี้ต้องมีใจรัก และต้องอาศัยประสบการณ์ หากมีหน่วยงานต่างๆ มาให้ความช่วยเหลือในด้านการตลาดให้มากยิ่งขึ้น ธุรกิจรถม้าก็ยังคงอยู่ได้ต่อไป

Independent Study Title The Cost and Return of the Horse Carriage Business in
Changwat Lampang

Author Mrs. Waraporn Klinprasath

Degree Master of Accounting

Independent Study Advisory Committee

Assoc Prof.	Suvanna	Laohavisudhi	Chairperson
Lect.	Erboon	Ekasingh	Member

ABSTRACT

The study of The Cost and Return of the Horse Carriage Business in Changwat Lampang aimed to investigate cost and return of horse carriage business in changwat Lampang. The analysis was based on the data collected from the results of questionnaires obtaining from 61 horse carriage business's entrepreneur and interviewing a chairman of The Lampang Carriage Association, a leader of horse carriage queue. Horse carriage business's entrepreneur were divided into two groups. Which were professional group and non - professional group. The project period was quoted at 5 years. The discount rate was given at 8 percent.

According to the study, the researcher found that in average the horse carriage business has income 53,880 baht per year, investment consisted of capital 49,759 baht per year and the operation expenses including wages which its would be 47,938.42 baht. However, The study showed that the payback period was equal to 8 years 5 months 23 days. Return on investment was 73.87 %. Net present value was negative at 26,556.76 baht. The break-even point was at 2,875 baht per month. To sum up, the appropriate of running horse carriage business in Changwat Lampang is at a low level. The business give a low return. Income depends on number of tourist and seasons. Since horse carriages are needed to be reserved and prolonged, a person who runs this business should be experienced and love this career. If there are more help from government offices in marketing plan, the horse carriage business can be surviving.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1 หลักการและเหตุผล	1
2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
3 ขอบเขตและวิธีการศึกษา	3
4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	4
5 การวิเคราะห์ข้อมูล	4
6 นิยามศัพท์	4
7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจนมในจังหวัดลำปาง	10
1 ประวัตินมลำปาง	10
2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ประกอบการธุรกิจนมจังหวัดลำปาง	11
3 ลักษณะและส่วนประกอบของนมในเมืองลำปาง	14
4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนม	19
5 ต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจนม	22
6 รายได้จากการประกอบการ	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ต้นทุนผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง	26
1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	26
2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของธุรกิจรถม้า	30
3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายและรายรับจากการให้บริการในธุรกิจรถม้า	31
4 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกรณีคิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน	45
5 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis)	57
6 การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกรณีไม่คิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน	60
7 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนกรณีไม่คิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน	71
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการศึกษา	72
อภิปรายผลการศึกษา	77
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	82
ภาคผนวก ข แนวสัมภาษณ์	88
ประวัติผู้เขียน	89

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	26
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	27
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	27
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนา	28
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบอาชีพขับรถม้า	28
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพขับรถม้า	29
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาเหตุในการประกอบอาชีพขับรถม้า	29
4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะธุรกิจ	30
4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนคนขับรถม้าต่อคัน	30
4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเป็นสมาชิกสมาคมรถม้าลำปาง	31
4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการฝึกม้าให้ลากรถ	32
4.12 แสดงรายละเอียดรายจ่ายลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก	33
4.13 แสดงรายละเอียดรายจ่ายลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม	35
4.14 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงานเกี่ยวกับม้าของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า	38
4.15 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่	40
4.16 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าเก่า	40
4.17 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีรถม้าใหม่	42

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.18 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจธม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีธมม้าเก่า	42
4.19 แสดงรายละเอียดรายรับ ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็นอาชีพหลัก	43
4.20 แสดงรายละเอียดรายรับ ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็นอาชีพเสริม	45
4.21 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็น อาชีพหลัก กรณีธมม้าใหม่	45
4.22 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็น อาชีพหลัก กรณีธมม้าเก่า	46
4.23 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็น อาชีพเสริม กรณีธมม้าใหม่	46
4.24 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็น อาชีพเสริม กรณีธมม้าเก่า	47
4.25 แสดงรายละเอียดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนต่อปีของผู้ประกอบการธุรกิจ ธมม้า	51
4.26 แสดงรายละเอียดกำไรสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้า	52
4.27 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบธุรกิจธมม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีธมม้าใหม่	54
4.28 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบธุรกิจธมม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีธมม้าใหม่	55
4.29 แสดงเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์โครงการลงทุน	56
4.30 แสดงรายจ่ายคงที่ และรายจ่ายผันแปรต่อเดือน	58
4.31 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็น อาชีพหลัก กรณีธมม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	61
4.32 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธมม้าเป็น อาชีพหลัก กรณีธมม้าเก่าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	61

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.33 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีธม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	62
4.34 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจธม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีธม้าเก่าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	62
4.35 แสดงรายละเอียดกำไรสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจธม้าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	65
4.36 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจธม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีธม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	67
4.37 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจธม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีธม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	68
4.38 แสดงเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์โครงการลงทุน โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน	70
4.39 แสดงรายจ่ายคงที่ และรายจ่ายผันแปรต่อเดือน	72

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โครงหลังคา	14
2	ตัวถังรถม้า	15
3	แหนรถม้า	15
4	ลูกไม้รถม้า	16
5	แม่แรง	16
6	ตะเกียงรถม้าที่ทำมาจากทองเหลือง	17
7	ล้อรถม้าที่ทำด้วยเหล็ก	17
8	กระดิ่งรถม้า	18
9	คานรถม้า	18
10	บังตา	20
11	บังเหียน	20
12	ปะอก	21
13	เครื่องหลังและสายหาง	21
14	เกือกม้า	22

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

จังหวัดลำปางเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ มีโบราณสถานและสถาปัตยกรรมแบบผสมผสานของล้านนา พม่าและยุโรปที่สวยงาม ที่สำคัญมีรถม้าวิ่งบริการนักท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองลำปางมานาน ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองลำปางให้ยั่งยืนโดยใช้รถม้าเป็นจุดขายในการเชื่อมเส้นทางท่องเที่ยวสำคัญในตัวเมืองกับเส้นทางท่องเที่ยวรถม้าเดิมในการท่องเที่ยวแบบชิลดีทัวร์ (เมืองไทยคอคคอม, 2549:ออนไลน์)

ในการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยว และส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ก้าวสู่มาตรฐานคุณภาพและยั่งยืน สามารถแข่งขันในตลาดโลก รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดกระแสการท่องเที่ยวภายในประเทศแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และเป็นการกระจายรายรับสู่ภูมิภาคอย่างทั่วถึงภายใต้แคมเปญ “Thailand Grand Invitation” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จึงได้จัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยรถม้าโดยสารท้องถิ่นขึ้นในปี 2549 ได้เลือกจังหวัดลำปาง เป็นพื้นที่ดำเนินโครงการภายใต้ชื่อ “เที่ยวลำปาง นั่งรถม้า” ประกอบกับทางเทศบาลนครลำปางได้จัดทำ “ยุทธศาสตร์รถม้าลำปาง” ขึ้นมาเพื่อรองรับภารกิจดังกล่าว คือวางแผนบริหารจัดการรถม้าในเมืองลำปางอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการท่องเที่ยว ได้มีการจัดระเบียบปรับปรุงสถานีบริการ จัดเส้นทางวิ่งของรถม้าเพื่อการท่องเที่ยวขึ้น โดยเฉพาะ เพื่อพนักท่องเที่ยงที่เลือกใช้บริการนี้ได้ไปสัมผัสกับแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดลำปาง ที่มีอดีตนานกว่า 1,300 ปี รวมถึงดูแลเรื่องคุณภาพของผู้ขับขีรถม้าให้เป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายรับเลี้ยงครอบครัวได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางที่มีแนวคิดที่ต้องยกระดับรถม้าของจังหวัดให้ได้รับการยอมรับในวงกว้าง ทั้งทางด้านพาหนะเพื่อการท่องเที่ยวความเป็นวิชาชีพ และอุตสาหกรรม ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมพัฒนาพันธุ์ม้า ระบบการเลี้ยงม้า การออกแบบซ่อมแซมรถม้า พัฒนากิจการรถม้า ที่สำคัญที่สุดคือการดึงให้รถม้ากลับเข้าสู่วิถีชีวิตของคนลำปางอีกครั้ง (ปัทมาพ ตั้งศรีวงศ์, 2550:ออนไลน์)

ในการประกอบธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางนี้ ผู้ประกอบการจะมีม้าและรถม้าเป็นของตนเอง ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมรถม้าลำปาง และสมาชิกทุกคนจะต้องมีใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน ป้ายทะเบียนรถม้า การดำเนินงานจะเป็นลักษณะส่วนตัวของบุคคล

ซึ่งการรวมตัวกันเป็นสมาคมนั้น เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพรถม้า ม.ร.ว.นพพนธ์ เกษมสันต์ อุปนายกและเลขาธิการสมาคมรถม้าลำปางกล่าวว่า “รถม้านั้น ถ้าไม่มีรายรับอยู่ไม่ได้แน่นอนมันก็จะเป็แค่ชื่อรถม้าลำปาง เพราะว่าครอบครัวเขาต้องมีรายจ่าย ม้าตัวหนึ่งกิน 20-25 บาทต่อวันต่อตัว ครอบครัวหนึ่งต้องมีม้าไม่น้อยกว่า 3 ตัว ต่อรถม้า 1 คัน แล้วคิดคูดมีม้ากว่า 300 ตัว แล้วคนอีกกว่า 400 คนนะ ในครอบครัว คนตาต่างๆ 400 คนนี้มีแน่นอนเลย อันนี้เป็นเรื่องที่จะต้องดูแล” (ปณทพ ตั้งศรีวงศ์,2550:ออนไลน์) ทางสมาคมจึงได้ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้มีการฝึกอบรมผู้ขับขี่ม้าอย่างต่อเนื่องทั้งให้ความรู้ด้านสถานที่ท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญต่างๆ รวมไปถึงข้อปฏิบัติและมารยาทขณะปฏิบัติงาน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มากับทัวร์จะจองรถม้ากับสมาคมแล้วทางสมาคมจะจัดหารถม้าให้ตามจำนวนที่ต้องการซึ่งจะจัดคิวให้เรียงลำดับตามหมายเลขสมาชิกไปเรื่อยๆจนครบทุกคน ทางจังหวัดได้จัดเส้นทางสำหรับรถม้าโดยทางสมาคมรถม้าลำปางได้กำหนดค่าโดยสารไว้ 3 อัตรา คือ เส้นทางรอบเมืองเล็ก ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ราคา 150 บาท เส้นทางรอบเมืองใหญ่ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ราคา 200 บาท หากเข้าเป็นชั่วโมงนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเส้นทางชมเมืองได้ตามความต้องการ ชั่วโมงละ 300 บาท

รถม้าลำปางถือเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นรวมถึงเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดลำปาง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ จังหวัดลำปางเป็นหนึ่งในประเทศไทยที่มีการจดทะเบียนรถม้าและอนุญาตให้วิ่งในถนนหลวงได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และมีจำนวนรถม้าที่ใช้วิ่งบนถนนเป็นแห่งเดียวที่หลงเหลืออยู่ในประเทศไทย และมากที่สุดในโลก ซึ่งอดีตเป็นพาหนะที่ใช้งานทั่วไป ปัจจุบันหายไปใช้เป็นเพียงเพื่อการท่องเที่ยวทำอะไรที่จะทำให้รถม้ามีการพัฒนาเพิ่มมูลค่ารายรับสู่คนลำปางให้มากขึ้น ที่ผ่านมามีการส่งเสริมโดยการจัดทำเส้นทางรถม้าเพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลายเส้นทาง แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์มากนัก ยังขาดความร่วมมืออีกหลายด้าน ซึ่งต้องมีการระดมความเห็นหลายฝ่ายช่วยกันพัฒนาทั้งเรื่องสายพันธุ์ของม้า การส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดการรถม้าให้มีเอกภาพ โดยมีภาครัฐ เอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและเข้ามาช่วยดำเนินการเป็นรูปธรรม ให้รถม้าอยู่คู่เมืองลำปางต่อไป (นายรอบรู้ดอตคอม, 2549 : ออนไลน์)

ด้วยเหตุนี้ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพรถม้าให้ทำรายได้ให้กับชาวบ้านและเพื่อสานต่ออาชีพรถม้าต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง

3. ขอบเขตและวิธีการศึกษา

3.1 ขอบเขตการศึกษา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยรายรับ รายจ่ายในการลงทุน รายจ่ายในการดำเนินงาน การคิดต้นทุนและผลตอบแทนที่ได้รับของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง จำนวน 110 ราย (สุคนธ์ทิพย์ สุภาจันทร์, 2550 : หน้า 79) กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 61 ราย โดยทำการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ขอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 กำหนดสัดส่วนของประชากรเท่ากับ 0.10 ตามสูตร ดังนี้ (ปวีณรัตน์ เลิศจิระจรัส, 2543 : หน้า 57 - 58)

$$n = \frac{p(1-p)}{\frac{e^2}{z^2} + \frac{p(1-p)}{N}}$$

โดย	n	คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	คือ ขนาดของกลุ่มประชากรเป้าหมาย
	e	คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง
	p	คือ สัดส่วนของประชากร
	z	คือ ระดับความเชื่อมั่น

3.2 วิธีการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) นายกสมาคมรถม้าลำปาง จำนวน 1 ราย เพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ และกฎระเบียบของสมาคม และหัวหน้าคิวรถม้าจำนวน 1 ราย เพื่อให้ทราบวิธีการดำเนินงานของธุรกิจรถม้าลำปาง
- 2) เก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถาม ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางจำนวน 61 ราย เพื่อให้ทราบรายรับและรายจ่ายในการประกอบธุรกิจ

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือและข้อมูลออนไลน์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

4.1 แนวทางสัมภาษณ์

สำหรับสัมภาษณ์นายกสมาคมรถม้าลำปาง จำนวน 1 รายและหัวหน้าคิวรถม้า จำนวน 1 ราย

4.2 แบบสอบถาม

โดยลักษณะของแบบสอบถาม ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของธุรกิจรถม้า

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายและรายรับในการประกอบการธุรกิจรถม้า

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลที่รวบรวมมาได้จากการสัมภาษณ์

จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

5.2 ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม

จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) นำมาคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง

6. นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนจากการลงทุนทำธุรกิจรถม้า ได้แก่รายจ่ายในการลงทุน และรายจ่ายในการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจรถม้า

ผลตอบแทน หมายถึง รายรับที่ได้รับจากการลงทุนทำธุรกิจรถม้าหลังหักรายจ่ายในการลงทุนแล้ว

ธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง หมายถึง กิจการที่บริการนักท่องเที่ยวชมเมืองลำปาง โดยใช้รถม้าซึ่งเป็นรถเปิดประทุน ที่นั่งผู้โดยสารคล้อยคลึงกับที่นั่งของรถจักรยานสามล้อแต่มีขนาดใหญ่กว่า อยู่ทางตอนหลังของที่นั่งคนบังคับม้า ซึ่งมีระดับสูงกว่าเล็กน้อย นั่งได้คันละไม่เกิน

4 คน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ทำให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง
- 7.2 เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบในการตัดสินใจในการลงทุนทำธุรกิจรถม้าต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางนั้น มีแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุน

ในธุรกิจที่ให้บริการแก่ลูกค้าโดยปราศจาก การส่งมอบสินค้า เนื่องจาก การให้บริการเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน และจับต้องไม่ได้ จึงถือว่าต้นทุนการให้บริการเป็นค่าใช้จ่ายทันทีที่ให้บริการเสร็จสิ้น ดังนั้นการจำแนกต้นทุนของธุรกิจจึงมีเพียง 2 ประเภทคือ

1.1.1 รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditure) หมายถึง รายจ่ายในการเปลี่ยนเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ การขยายโรงงาน รายจ่ายที่เกิดขึ้นนั้นมีจำนวนมูลค่าสูงและผลของการจ่ายเงินผูกพันกับกิจการเป็นเวลานานเกินกว่า 1 ปี ซึ่งคาดหวังจะได้รับผลตอบแทนในอนาคต

1.1.2 รายจ่ายดำเนินงาน (Operating Expenditure) หมายถึง รายจ่ายที่เกิดขึ้นเป็นประจำเพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานติดต่อกันไปได้ ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้มีมูลค่าน้อยเมื่อเทียบกับรายจ่ายลงทุน ซึ่งคาดหวังจะได้ผลตอบแทนภายใน 1 ปี และผลตอบแทนจากการจ่ายเงินนั้น มีระยะเวลานสั้น (กาญจนา คุมา,2549 : หน้า 311-312)

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทน

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุนเพื่อให้ตัดสินใจได้ว่าควรลงทุนทำธุรกิจหรือไม่นั้น จะใช้วิธีวิเคราะห์ผลตอบแทนดังนี้

1.2.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method) หมายถึง ระยะเวลาที่ธุรกิจจะได้เงินลงทุนคืนซึ่งคิดเป็นจำนวนปี โดยคำนวณจากการหารเงินทุนทั้งหมดด้วยรายรับจากการลงทุนต่อปี

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{จำนวนเงินลงทุน}}{\text{กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี}}$$

1.2.1 วิธีอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment)

หมายถึง อัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักรายจ่าย แล้วเทียบกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ใช้ในกิจการทั้งสิ้น (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2548: หน้า 333-334)

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียน}}$$

1.2.3 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV) คือ การ

คำนวณหาผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนที่คาดว่าจะในอนาคต ตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ สามารถแสดงได้ดังนี้ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2547: หน้า 382)

$$\text{สูตร} \quad \text{NPV} = \left[\sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} \right] - I$$

กำหนดให้

NPV	=	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ
C _t	=	กระแสเงินสดที่ได้รับสุทธิในแต่ละงวด
r	=	อัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่ต้องการ
I	=	เงินจ่ายลงทุนเริ่มแรก

1.3 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis) จุดคุ้มทุน หมายถึง จุดการ

ดำเนินงานที่กิจการไม่มีกำไร และไม่ขาดทุน ซึ่ง ณ จุดการดำเนินงานนี้กิจการจะมียอดขายกำไรส่วนเกินรวม เท่ากับต้นทุนคงที่ทั้งหมดของกิจการพอดี การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในรูปของจำนวนเงิน สามารถที่จะคำนวณได้จาก

$$\text{จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตรากำไรส่วนเกิน}}$$

โดยที่

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{ยอดขาย}}$$

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สันติ วงศ์ดาว (2544) ศึกษาเรื่อง “ธุรกิจรถม้ากับการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ศึกษาความสนใจ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อรถม้าลำปาง และศึกษาถึงลักษณะของการดำเนินธุรกิจรถม้า จังหวัดลำปาง

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ที่เดินทางมากับบริษัททัวร์ ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวอยู่ในกลุ่มประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ เม็กซิโก ส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อพักผ่อน การใช้บริการรถม้าของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้ถูกระบุอยู่ในโปรแกรมทัวร์ การดำเนินธุรกิจรถม้าผู้ดำเนินธุรกิจรถม้ามีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวหรือฤดูกาลท่องเที่ยว ปัญหารายได้น้อยเป็นปัญหาที่ผู้ดำเนินธุรกิจรถม้าพบมากที่สุด ปัญหาอื่น ๆ ที่พบมาก คือ ค่าใช้จ่ายมากเกินไป ขาดการสนับสนุนจากทางราชการ ทางหนึ่งที่ผู้ดำเนินธุรกิจสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ก่อนคือ การรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง

ฉันทธรณ์ สิทธิขุม (2547) ศึกษาเครือข่ายความร่วมมือการอนุรักษ์อาชีพขบวนรถม้าจังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเครือข่ายความร่วมมือการอนุรักษ์อาชีพขบวนรถม้าจังหวัดลำปาง และหาแนวทางความร่วมมือในการอนุรักษ์อาชีพขบวนรถม้า กลุ่มการศึกษา 3 กลุ่ม คือองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์จำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอแบบบรรยาย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ เครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์อาชีพขบวนรถม้า ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยองค์กรภาครัฐเป็นเครือข่ายตรงมีบทบาทหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการขบวนรถม้าผ่านทางสมาคมรถม้า องค์กรภาคเอกชนเป็นทั้งเครือข่ายตรงและเครือข่ายอ้อม หน่วยงานที่เป็นเครือข่ายตรงได้แก่ สมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง ชมรมอนุรักษ์รถม้าลำปาง เครือข่ายวัฒนธรรมรถม้า กองทุนม้าลำปาง ธุรกิจผลิตรถม้าลำปาง ซึ่งรถม้าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันที่สร้างขึ้นใหม่ราคาขายต่อหนึ่งคันประมาณ 50,000 บาท ส่วนรถม้าที่ซื้อต่อจากคันเก่าและนำมาตกแต่งใหม่มีราคาขายตั้งแต่ 30,000 บาทถึง 45,000 บาท ส่วนลูกค้าบางรายที่นำคันเก่ามาแลกเปลี่ยนคันใหม่จะมีการคิดราคาไปตามสภาพรถม้าคันเก่า ซึ่งทำให้ซื้อรถม้าคันใหม่ได้ในราคาถูกลง

โดยหน่วยงานที่เป็นเครือข่ายตรงมีบทบาทในการควบคุมดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นเครือข่ายอ้อม ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมจังหวัดลำปาง สื่อมวลชนจังหวัดลำปาง และสมาคมท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้มีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการรถม้า สำหรับประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดลำปาง เป็นทั้งเครือข่ายตรงและเครือข่ายอ้อม มีบทบาทหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์การให้บริการรถม้า และใช้บริการรถม้า

แนวทางความร่วมมือในการอนุรักษ์อาชีพขั้บรถม้า องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์อาชีพขั้บรถม้าดังนี้ แผนงานอนุรักษ์อาชีพขั้บรถม้าจังหวัดลำปาง การส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพขั้บรถม้าด้านการตลาด โดยส่งเสริมด้านการขาย การประชาสัมพันธ์ และกิจกรรมในการอนุรักษ์อาชีพขั้บรถม้ารวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพขั้บรถม้าด้านการเงิน และส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพขั้บรถม้าด้านวัสดุอุปกรณ์

อรุณี จามาติกุล (2548) ศึกษาเรื่อง “ การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนของผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กประจำทาง ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ต้นทุน และผลตอบแทนของผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กประจำทาง (สี่ล้อแดง) ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กประจำทางที่ซื้อรถยนต์เป็นเงินสด ผลตอบแทนในการลงทุนพบว่า ระยะเวลาคืนทุน 6 ปี 14 วัน โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) 62,605.47 บาท จุดคุ้มทุนกรณีต้นทุนเต็ม อยู่ที่ 890 คนต่อวัน หากวิเคราะห์จุดคุ้มทุนที่เป็นเงินสดอยู่ที่ 17 คนต่อวัน กลุ่มผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กประจำทางก็จะมีกำไรเนื่องจากปัจจุบันรับผู้โดยสารในราคาปกติวันละ 49.06 คน

สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็กประจำทางอยู่ระหว่างเช่าซื้อผลตอบแทนในการลงทุนพบว่า ระยะเวลาคืนทุน 6 ปี 11 เดือน 6 วัน โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) - 117,679.68 บาท จุดคุ้มทุนกรณีต้นทุนเต็ม อยู่ที่ 866 คนต่อวัน หากวิเคราะห์จุดคุ้มทุนที่เป็นเงินสดอยู่ที่ 130 คนต่อวัน ซึ่งไม่คุ้มทุนเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันรับผู้โดยสารในราคาปกติวันละ 53.20 คน

สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการที่เช่ารถโดยสารขนาดเล็กประจำทางมาดำเนินการผลตอบแทนในการลงทุนพบว่า ระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 2 เดือน 7 วัน โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) 59,672.93 บาท จุดคุ้มทุนกรณีต้นทุนเต็ม อยู่ที่ 481 คนต่อวัน หากวิเคราะห์จุดคุ้มทุนที่เป็นเงินสดอยู่ที่ 294 คนต่อวัน ซึ่งไม่คุ้มทุนเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันรับผู้โดยสารในราคาปกติวันละ 63.03 คน

บทที่ 3

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง

1. ประวัติรถม้าลำปาง (สันติ วงศ์ดาว, 2544)

รถม้าจังหวัดลำปางมีกำเนิดมาจากกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นพาหนะที่ขุนนาง และผู้ดีชาวอังกฤษ มีใช้แพร่หลายทั่วไป

รถม้าเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ในสมัยรัชกาลพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ 5 หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศในยุโรป จนกระทั่งปลายสมัยรัชกาลที่ 5 เริ่มมีรถยนต์เข้ามาใช้แทนรถม้า เจ้านายเชื้อพระวงศ์ก็ทรงหันมาใช้รถยนต์แทนรถม้า

ในปี พ.ศ. 2450 คือปีแรกที่รถม้าเข้ามาสู่เมืองลำปาง รถม้าคันแรกของจังหวัดลำปางคือ รถม้าของเจ้าบุญวาทย์ วงศ์มานิต เจ้าผู้ครองเมืองนครลำปาง เจ้าบุญวาทย์ทรงซื้อรถม้ามาจากบางกอก และได้นำสารภีชาวอินเดียขึ้นมามีด้วย ต่อมาแขกสารภีรถม้าที่เจ้าบุญวาทย์ วงศ์มานิต นำมาจากบางกอกด้วยนั้น ได้ไปคุ้นเคยกับแขกที่มาอยู่เมืองลำปางแต่เดิมแถวบริเวณบ้านหัวเวียงในปัจจุบัน และได้ทำการแนะนำชาวอินเดียบ้านหัวเวียงให้ประกอบอาชีพขับรถม้า เพราะขณะนั้นเจ้านายพระองค์ต่างๆ จากบางกอก กำลังบอกขายรถม้าในราคาถูก ในปี พ.ศ. 2458 จังหวัดลำปางจึงมีรถม้าเป็นพาหนะโดยสารรับจ้าง และมีการประกอบอาชีพขับรถม้าตั้งแต่นั้นมา และเป็นขณะเดียวกันที่ปี พ.ศ. 2458 เป็นปีที่ทางรถไฟสายเหนือ ได้สร้างเสร็จ และเปิดเดินรถถึงนครลำปาง การขนส่งรถม้าจากกรุงเทพฯ มาสู่เมืองลำปางจึงเป็นไปได้โดยสะดวก ทำให้จังหวัดลำปางในสมัยนั้นมีรถม้าวิ่งอยู่กว่าสองร้อยคัน เป็นที่นิยมของผู้คนในท้องถิ่นเป็นอย่างมากเพราะรถม้าเป็นยานพาหนะที่ทันสมัย สามารถใช้บรรทุกของได้ และเดินทางได้รวดเร็วกว่าล้อวัวหรือเกวียน

สารภีรถม้ารุ่นแรกของจังหวัดลำปางคือ ชาวอินเดียบ้านหัวเวียง ต่อมาชาวอินเดียบ้านหัวเวียง ได้ทำการฝึกการขับขี่รถม้าให้ชาวบ้านในท้องถิ่นจังหวัดลำปาง เพื่อจ้างเป็นลูกจ้างขับรถม้าของตน จนกระทั่งรถม้าที่ใช้ในการประกอบอาชีพเริ่มเสื่อมอายุการใช้งานไปตามระยะเวลา เช่น ล้อคุด แหนบหัก เพลาขาด ฯลฯ ปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้ชาวอินเดียบ้านหัวเวียงเริ่มเกิดความหนักใจ การที่จะสร้างรถม้าขึ้นมาใหม่ก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่าย เพราะชิ้นส่วนรถม้าและอะไหล่ต่างๆล้วนแต่เป็นของนอก ต้องสั่งจากกรุงลอนดอนทั้งสิ้น ในที่สุดชาวอินเดียบ้านหัวเวียงก็เริ่มขายรถม้าของตน ให้แก่ชาวลำปางซึ่งเป็นประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดลำปางอย่างแท้จริง ชาวลำปางจึงเป็นเจ้าของรถม้ารุ่นสองที่ทำการประกอบอาชีพขับรถม้าจนมาถึงปัจจุบัน จนกระทั่งรถม้ากลายเป็นเอกลักษณ์สำคัญของเมืองลำปาง

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ประกอบการธุรกิจธรม้าจังหวัดลำปาง

2.1 สมาคมธรม้าจังหวัดลำปาง (สัมภาษณ์นายกสมาคมธรม้าจังหวัดลำปาง.24 สิงหาคม 2550)

สมาคมธรม้าก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2490 โดยรองอำมาตย์ตรีขุนอุทานคดี ซึ่งเป็นทนายของจังหวัดลำปาง เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมล้อเลื่อนขึ้น โดยใช้ชื่อว่า สมาคมล้อเลื่อนจังหวัดลำปาง ตัวท่านดำรงตำแหน่งเป็นนายกสมาคมธรม้าคนแรกของจังหวัดลำปาง โดยร่างกฎและระเบียบว่าด้วยสมาคมขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2493 เจ้าบุญส่ง ณ ลำปาง ได้เข้ามาบริหารสมาคมและเปลี่ยนชื่อสมาคม เป็นสมาคมธรม้าจังหวัดลำปาง ส่วนนายกสมาคมธรม้าคนที่ 3 คือนายเรือง เขื่อนแก้ว และนายอัครินทร์ พิษณุกุลเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมธรม้าจังหวัดลำปางคนที่ 4 ในปัจจุบัน

สมาคมธรม้าจังหวัดลำปางมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งดังนี้

- 1) เพื่อส่งเสริมความสามัคคีระหว่างสมาชิกให้ดียิ่งขึ้น
- 2) เพื่อรักษาเกียรติ ฐานการครองชีพของสาริธรม้าและสมาชิกให้มีระดับดี
- 3) เพื่อช่วยเหลือ และปลดเปลื้องความเดือดร้อนของสมาชิก
- 4) เพื่อส่งเสริมศีลธรรม วัฒนธรรม การกุศล โดยจัดสวัสดิการต่างๆ ที่จำเป็น ตลอดจนร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นเพื่อการกุศลสาธารณะ
- 5) เพื่อบำรุงการรื่นเริง การบันเทิงตาม โอกาส และบำรุงสุขภาพอนามัยสมาชิกให้ดี
- 6) สมาคมนี้ไม่ดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเพื่อส่งเสริมการผสมพันธุ์ม้าที่เหมาะสมในการลากเทียมธรม้า กองทุนอาหาร
- 7) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ธรม้าให้คงเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด
- 8) เพื่อเสริมสร้างอุปกรณัธรม้า ในราคาข่อมเยา เพื่อจำหน่ายให้แก่สมาชิก

สมาชิกของสมาคมมี 3 ประเภท คือ

- 1) สมาชิกสามัญ ได้แก่ผู้ที่เป็นเจ้าของหรือสาริธรม้าที่เป็นคนไทยผู้ผลิตธรม้าหรืออุปกรณัธรม้า
- 2) สมาชิกสมทบ ได้แก่ บุคคลใดๆที่มีความประสงค์สมัครเข้าเป็นสมาชิก
- 3) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคล ซึ่งคณะกรรมการมีมติเชิญเป็นสมาชิกสมาคม

การดำเนินงานกิจการสมาคม ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ทำหน้าที่บริหารกิจการของสมาคม มีจำนวนอย่างน้อย 10 คน อย่างมากไม่เกิน 15 คน ได้มาจากการเลือกตั้งของที่ประชุมใหญ่โดยสมาชิกสามัญของสมาคมเท่านั้น ซึ่งตำแหน่งและหน้าที่ของกรรมการสมาคมมีดังนี้

1) นายกสมาคม มีหน้าที่เป็นหัวหน้าในการบริหารกิจการของสมาคม เป็นผู้แทนสมาคมในการติดต่อกับบุคคลภายนอก และทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการและการประชุมใหญ่ของสมาคม

2) อุปนายก มีหน้าที่ เป็นผู้ช่วยนายกสมาคมในการบริหารกิจการสมาคม ปฏิบัติตามหน้าที่ที่นายกสมาคมได้มอบหมายและทำหน้าที่แทนนายกสมาคมเมื่อนายกสมาคมไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่การทำหน้าที่แทนนายกสมาคม ให้อุปนายกตามลำดับตำแหน่งเป็นผู้กระทำการแทน

3) เลขานุการ มีหน้าที่เกี่ยวกับธุรการของสมาคมทั้งหมดเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่ของสมาคมในการปฏิบัติกิจการของสมาคม และปฏิบัติตามคำสั่งของนายกสมาคมตลอดจนทำหน้าที่เป็นเลขานุการในการประชุมต่างๆของสมาคม

4) เภรัญญิก มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินทั้งหมดของสมาคม เป็นผู้จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย บัญชีงบดุลของสมาคมและเกี่ยวกับเอกสารต่างๆ ของสมาคมไว้เพื่อการตรวจสอบ

5) ปฏิคม มีหน้าที่ในการให้การต้อนรับแขกของสมาคม เป็นหัวหน้าในการจัดเตรียมสถานที่ของสมาคมและจัดเตรียมสถานที่ที่ประชุมต่างๆของสมาคม

6) นายทะเบียน มีหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนสมาชิกทั้งหมดของสมาคม ประสานงานกับเภรัญญิกในการเรียกเก็บเงินค่าบำรุงสมาคมจากสมาชิก

7) ประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่กิจการและชื่อเสียงเกียรติคุณ ของสมาคมให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

8) กรรมการตำแหน่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการเห็นสมควร กำหนดให้มีขึ้นโดยมีจำนวนเมื่อรวบรวมกับตำแหน่งกรรมการข้างต้นแล้วต้องไม่เกินจำนวนที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้ แต่ถ้าคณะกรรมการมิได้กำหนดตำแหน่งก็ถือว่าเป็นกรรมการกลาง

ซึ่งสมาคมมีหน้าที่ดูแลสมาชิกให้อยู่ในข้อปฏิบัติและมารยาทขณะปฏิบัติงาน เช่นห้ามดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ต้องแต่งกายสุภาพ ใส่เสื้อแขนยาว ใส่หมวก ห้ามใส่รองเท้าแตะ ต้องรักษากฎจราจรเป็นต้น ส่วนการเสียภาษีรถประเภทล้อเลื่อน และใบขับขี่ที่จะต้องต่อใบอนุญาตนั้นได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

ปัจจุบันแนวโน้มของรายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าลำปางขึ้นอยู่กับจำนวนของนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นรายได้หลัก และเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้รถม้าอยู่คู่เมืองลำปางเพราะถ้าผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าไม่มีรายได้ก็จะทำให้อาชีพนี้ลดลงและสูญหายไปในที่สุด ซึ่งทางสมาคมก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกในการจัดหาทัวร์มาเพื่อให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการ การให้ยืมอุปกรณ์การทำเล็บบ้าและใส่เกือกม้า รวมถึงเป็นที่ปรึกษาในด้านต่างๆให้แก่สมาชิก

(สัมภรณ์หัวหน้าคิวรถม้าของสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง.18 สิงหาคม 2550) สถานที่จอดรถม้าที่ทางเทศบาลจัดทำขึ้นมีทั้งหมด 4 จุด คือ หน้าโรงแรมลำปางเวียงทอง หน้าโรงแรมทิพย์ช้าง หน้าสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดลำปางและหน้าโรงเรียนเทศบาล 4 แต่สมาชิกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางส่วนใหญ่จะใช้สถานที่จอดรถม้าเพียง 3 จุด ยกเว้นหน้าโรงแรมลำปางเวียงทอง ซึ่งเป็นสถานที่จอดรถม้าของสมาชิกชมรมอนุรักษ์รถม้าลำปาง แต่การใช้สถานที่ในการจอดรถม้า นั้นไม่มีการบังคับ ทุกคันมีอิสระในการจะจอดรับผู้โดยสารในแต่ละจุดได้ โดยเรียงลำดับใครมาก่อนก็จะสามารถรับผู้โดยสารก่อน ส่วนในกรณีที่มีทัวร์มาลงแล้วแจ้งผ่านทางสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางหัวหน้าคิวรถม้าจะจัดให้ตามลำดับหมายเลข ของสมาชิกโดยโทรแจ้งหัวหน้าหมู่บ้าน ซึ่งหัวหน้าหมู่บ้านจะกระจายต่อสมาชิกในหมู่บ้านเองตามลำดับหมายเลขสมาชิกโดยทั่วถึง

2.2 กองทุนม้าลำปาง (ธันยธรณ์ สิทธิชุม,2547)

มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง เพื่อต้องการอนุรักษ์ม้าจังหวัดลำปางเป็นหน้าที่หลัก เพราะจากการสำรวจวิจัยม้าลำปางของผู้ประกอบอาชีพขับรถม้าจำนวน 274 ตัว เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2546 โดยทำการฝังไมโครชิพ ด้วยไมโครชิพเป็นวัสดุจิวที่มีเบอร์เฉพาะตัวติดอยู่ เพื่อเป็นการระบุตัวม้าได้อย่างถูกต้องแม่นยำ เพราะไม่มีม้าตัวใดในโลกที่จะมีเบอร์ไมโครชิพซ้ำกัน หากม้าหายสามารถตามไปยึดคืนได้ โดยดูจากเบอร์ที่อ่านด้วยเครื่องอ่านไมโครชิพ ซึ่งจะมีอยู่ที่สมาคมรถม้าลำปาง และที่โรงพยาบาลม้าโคราช และทำการตรวจ DNA ม้าลำปางทุกตัวที่ทำการตรวจ ผลการสำรวจเบื้องต้นของ สพ.ญ.ดร.ศรียา ชื่นกำไร ทำให้ทราบว่าม้าในจังหวัดลำปางมีลักษณะพิเศษ ซึ่งเป็นม้าที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกับม้าทางแถบมองโกเลียที่ใกล้จะสูญพันธุ์ จึงทำให้ตระหนักที่จะต้องอนุรักษ์ม้าจังหวัดลำปาง ส่วนการช่วยเหลือผู้ประกอบอาชีพขับรถม้าโดยการจัดตั้งคลินิกม้าลำปาง ขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2547 ทำให้ผู้ประกอบอาชีพขับรถม้าในจังหวัดลำปาง ได้มีโอกาสเข้ามาเป็นสมาชิกของคลินิกม้าลำปาง เพื่อทางคลินิกม้าลำปางจะให้คำปรึกษาในการดูแลม้า การให้อาหารม้า และรักษาม้าอย่างถูกวิธี และมีคอกม้าสำหรับม้าป่วยค้างคืน เพื่อทำการดูแลรักษาอาการม้าป่วยโดยอยู่ในความดูแลใกล้ชิดของสัตวแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้คลินิกม้ายังจำหน่ายยา แคสเซียม เกือก ตะปูให้กับผู้ประกอบอาชีพขับรถม้าในราคาทุน และมีสัตวแพทย์ออกตรวจรักษาตามบ้าน โดยไม่คิดค่าบริการ รวมถึงมีบริการให้ยืมอุปกรณ์การทำเล็มและใส่เกือกม้า โดยคลินิกม้าจะทำหน้าที่ดูแลม้า อนุรักษ์ม้าจังหวัดลำปาง เป็นหลักเหนือผลประโยชน์อื่นใด

2.3 ชมรมอนุรักษ์รถม้าลำปาง

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2544 ตั้งอยู่บริเวณจุดจอดรถม้าหน้าโรงแรมลำปางเวียงทองโดยเกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มของสมาชิกผู้ประกอบอาชีพขับรถม้า และสมาชิกบางส่วนมาจากสมาชิกสมาคมรถม้า ปัจจุบันชมรมอนุรักษ์รถม้ามีสมาชิก จำนวน 30 คน บทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์อาชีพขับรถม้าของชมรมอนุรักษ์รถม้าจังหวัดลำปาง คือ อนุรักษ์รถม้าและอาชีพขับรถม้าจังหวัดลำปาง โดยการบริหารงานที่มาจากสมาชิกผู้ประกอบอาชีพขับรถม้าจังหวัดลำปาง และบริหารจัดการรายได้ให้กับสมาชิกชมรมอนุรักษ์รถม้า

3. ลักษณะและส่วนประกอบของรถม้าในจังหวัดลำปาง

3.1 ลักษณะของรถม้า

ลักษณะของรถม้าในจังหวัดลำปางนั้นเป็นรถแบบเปิดประทุน ที่นั่งผู้โดยสารคล้ายคลึงกับที่นั่งของจักรยานสามล้อ แต่มีขนาดใหญ่กว่า อยู่ทางตอนหลังของที่นั่งคนบังคับ ซึ่งมีความสูงกว่าเล็กน้อย นั่งได้คนละไม่เกิน 4 คน

3.2 ส่วนประกอบของรถม้า

รถม้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางนำมาใช้ในการประกอบธุรกิจมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้

3.2.1 โครงหลังคา ทำด้วยผ้าเทียมหนังหรือหนัง สมัยก่อนจะทึบเปิดปิดได้ ด้านในประกอบด้วยโครงทำด้วยไม้ หรือเหล็ก 2 ข้าง ดันโครงหลังคาให้ตั้ง

ภาพที่ 1 โครงหลังคา

3.2.2 ตัวถังทำด้วยไม้บุด้วยทองเหลืองหรือแผ่นเหล็ก ด้านหลังและด้านข้าง ทั้ง 2

ข้าง

ภาพที่ 2 ตัวถังรถม้า

3.2.3 แหนบรถม้าจะใช้แหนบประกบกันให้โค้งเป็นรูปไข่ แหนบกว้าง 1 ¼ นิ้ว หัวท้ายยึดด้วยนอตยึดหมุนได้

ภาพที่ 3 แหนบรถม้า

3.2.4 ลูกโม่ เป็นส่วนสำคัญ หรือหัวใจของรถม้าในการเลี้ยงซ้าย เลี้ยวขวา

ภาพที่ 4 ลูกโม่รถม้า

3.2.5 แม่แรง มีหน้าที่ต่อจากตัวถัง และแหนบรถม้ามาถึงลูกโม่ และยึดติดกับ แห่นบและล้อ

ภาพที่ 5 แม่แรง

3.2.6 ตะเกียงรถม้า มีหลายรูปแบบ ของแท้ที่นำมาจากต่างประเทศหาดูได้ยาก ปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้เป็นไฟแบตเตอรี่เกือบทุกคัน เพราะรถยนต์มีมากขึ้น หากแสงจากตะเกียงไม่สว่างพอ จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ภาพที่ 6 ตะเกียงรถม้าที่ทำมาจากทองเหลือง

3.2.7 ลูกล้อและเพล ทำด้วยไม้ล้อหน้า 12 ซี่ ล้อหลัง 14 ซี่ ส่วนที่ทำด้วยเหล็กล้อหน้า 24 ซี่ ล้อหลัง 28 ซี่

ภาพที่ 7 ล้อรถม้าที่ทำด้วยเหล็ก

3.2.8 ระฆัง มี 2 ฟา ประกบกัน มีเหล็กเหยียบ จะมีเสียงสะท้อนเป็น 2 เสียง ดัง
กังวานไพเราะเมื่อเวลาจับจี

ภาพที่ 8 กระจดงรตม้

3.2.9 คานรตม้ เป็นส่วนเชื่อมตอระหวางรตม้และม้ เพื่อดากจุงรตม้ บังค้บม้
ให้เคลื่อนไหว ซ้าย ขวา ขนาดความยาวของคานรตม้ขึ้นอยู่ก้บช่วงต้วของม้

ภาพที่ 9 คานรตม้

4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับม้า

4.1 พันธุ์ม้าในจังหวัดลำปาง

จากการศึกษาสายพันธุ์ม้าที่มีอยู่ในลำปางและภาคเหนือบางส่วนของสมาคมพิทักษ์สัตว์แห่งโลก โดยการจัดตั้งกองทุนม้าลำปางพบว่า ม้าในจังหวัดลำปางเป็นสายพันธุ์ม้าที่มาจากประเทศมองโกเลีย ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมกับการใช้งาน

4.2 การเลี้ยงม้า (ไทยโพนี่, 2550:ออนไลน์)

เนื่องจากม้าเป็นสัตว์ที่ชอบการแทะเล็มที่มีลักษณะการกัดเป็นแบบกรรไกร(Scissors) การกัดกินอาหารจึงไม่มีการทำลายต้นหญ้าแหล่งอาหารเหมือนสัตว์เคี้ยวเอื้องประเภทอื่นการเลี้ยงม้าให้ได้ผลดีจำเป็นต้องมีสถานที่กว้างมีปริมาณหญ้าเพียงพอให้มันแทะเล็มและได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หากต้องการเลี้ยงเพื่อให้ม้ามีความสุขภาพดี ควรจะมีพื้นที่ 1 ไร่ต่อม้าหนึ่งตัวเป็นอย่างน้อย หากมีพื้นที่จำกัดก็อาจเลี้ยงแบบขังคอก แต่ก็ต้องนำออกขี้เล่นหรือจูงเดินเพื่อให้ม้าได้ออกกำลังกายบ้าง ภายในคอกจะต้องมีรางอาหารหรือหญ้าและน้ำสะอาดให้ม้ากินตลอดเวลา

4.3 อาหารของม้า

อาหารที่ม้าชอบคือหญ้าขน รำ ข้าวโพด ต้นข้าวโพดสับ และข้าวเปลือก บางครั้งอาจผสมแคลเซียมให้กินบ้าง หรือต้องการบำรุงแม่ม้ากำลังท้องควรให้หัวอาหารวัวนม เพื่อเสริม สร้างกระดูก หากจะให้ดียิ่งขึ้นก็ให้อาหารม้าโดยตรง ชาวบ้านที่อำเภอหัวหิน นิยมให้ม้ากินรำผสมน้ำในตอนเย็น และมีหญ้าให้กินตลอดเวลาควรให้อาหารม้าอย่างน้อยวันละสามครั้ง (ข้าว เปลือก หรือหัวอาหารประมาณสองขันตักน้ำ) สำหรับแม่ม้าท้องควรให้อาหารไม่น้อยกว่าสามครั้ง และในระหว่างวันจะต้องมีหญ้าสดหรือหญ้าแห้งให้กินตลอดเวลา (เกี่ยวหญ้าขนาดประมาณ 1 กระสอบป้อนให้กินต่อวัน) เนื่องจากม้าเป็นสัตว์ที่มีกระเพาะตรง การกินอาหารเข้าไปจะต้องสามารถดูดซึมไปใช้งานได้เลย หากให้อาหารม้าไม่เพียงพอจะทำให้ม้าผอมอย่างรวดเร็วจนอาจถึงตายได้ ภายในคอกจะต้องมีน้ำสะอาดให้ม้ากินตลอดเวลา สำหรับม้าที่เลี้ยงปล่อยไว้ในแปลงหญ้าจะต้องมีน้ำให้ม้าตรงจุดใดจุดหนึ่งเมื่อถึงเวลาม้าจะเดินเข้ามากินเอง

4.4 ส่วนประกอบของเครื่องม้า

ม้าที่จะนำมาเทียบรถลากเพื่อประกอบธุรกิจรถม้าได้ต้องนั้นต้องใส่เครื่องม้าก่อน ซึ่งส่วนประกอบของเครื่องม้ามี่ดังนี้

4.4.1 บังตา ใช้สำหรับปิดตาม้า เพื่อให้ม้ามองไปข้างหน้า

ภาพที่ 10 บังตา

4.4.2 บังเหียน ใช้บังคับให้ม้าเดินซ้ายขวา โดยใช้ติดกับศีรษะม้า

ภาพที่ 11 บังเหียน

4.4.3 ปะอก ใช้รีดนมวัว และนำไปต่อกับตัวรถม้า เพื่อให้มีลากรถม้า ทำจากหนังเทียมและยางรถยนต์

ภาพที่ 12 ปะอก

4.4.4 เครื่องหลังและสายหาง ใช้บังคับและเบรกม้า โดยใช้รีดในช่วงบั้นท้ายม้า

ภาพที่ 13 เครื่องหลังและสายหาง

4.4.5 เกือกม้า ทำจากเหล็ก เป็นรูปตัวยู และมีรูเพื่อใช้ตะปูตีเข้าที่เล็บ เพื่อไม่ให้ เล็บม้าสึกเวลาวิ่งบนถนน

ภาพที่ 14 เกือกม้า

5. ต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า

การจำแนกต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางมี 2 ประเภทคือ รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditure) และรายจ่ายดำเนินงาน (Operating Expenditure)

5.1 รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditure)ในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจรถม้ารายจ่ายลงทุนเริ่มแรกได้แก่

5.1.1 รถม้าที่นำมาใช้ประกอบการ ผู้ประกอบการสามารถซื้อแบบสำเร็จพร้อมใช้ งานไม่ว่าจะเป็นรถม้าใหม่ หรือซื้อคันท่อจากผู้ประกอบการรายอื่นแล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้ใช้งานได้ หรือ โดยการซื้อส่วนประกอบแล้วนำมาประกอบเอง

5.1.2 ม้าที่นำมาเทียบรถม้า ผู้ประกอบการอาจได้มาจากการซื้อจากฟาร์มม้า หรือ ได้มาจากลูกม้าที่เกิดจากม้าในคอกของตนซึ่งราคาขึ้นอยู่กับประเภท และสีของม้า นอกจากเงินลงทุนซื้อม้าแล้วจะต้องเสียค่าฝึกม้าให้สามารถนำมาเทียบรถลากเพื่อให้บริการได้โดยจะเสียค่าใช้จ่ายในการฝึก 3,000 บาท ซึ่งม้าแต่ละตัวใช้ระยะเวลาในการฝึกไม่เท่ากัน

5.1.3 คอกม้าผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะใช้บริเวณบ้านของตน มาต่อเติมเป็นคอกม้าโดยใช้พื้นที่ประมาณ 2.5 เมตร x 3 เมตร สำหรับม้า 1 ตัว โดยเสียค่าใช้จ่ายในการต่อเติมประมาณ 1,500 บาท

5.1.4 ค่าสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางแรกเข้า 100 บาท
นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายลงทุนที่แต่เดิมต้องจ่ายคือ ค่าป้ายทะเบียนรถม้าและค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน ซึ่งปัจจุบันได้มีการยกเลิกไปแล้วและ อุปกรณ์ทำเล็บ อุปกรณ์ใส่เกือกม้า ปัจจุบันยืมใช้ได้จากสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางและคลินิกม้าลำปาง

5.2. รายจ่ายดำเนินงาน (Operating Expenditure) เป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นประจำ เพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานติดต่อกันไปได้ ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้มีมูลค่าน้อยเมื่อเทียบกับรายจ่ายลงทุน ซึ่งคาดว่าจะได้ผลตอบแทนภายใน 1 ปี และผลตอบแทนจากการจ่ายเงินนั้น มีระยะเวลาสั้นได้แก่

5.2.1 ค่าบำรุงรักษารถม้า รถม้าที่ใช้ในการประกอบการจะต้องมีการเปลี่ยนอะไหล่หรือส่วนประกอบที่ชำรุด เช่น เบาะ หลังคา แหนบ เป็นต้น สำหรับส่วนที่จะต้องเปลี่ยนหรือซ่อมแซม เป็นรายจ่ายประจำของผู้ประกอบการหากมีการใช้งานมาก ค่าบำรุงรักษาจะสูงตามไปด้วย

5.2.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับม้า ม้าที่นำมาใช้เทียบรถม้าจะมีค่าใช้จ่ายประจำ คือ อาหาร ยา วัคซีน แคมพู รวมไปถึงเครื่องมือบางอย่างที่ต้องมีการเปลี่ยนทุกเดือนเช่น เกือกม้า

5.2.3 ค่าแรงงานของผู้ประกอบการ เป็นค่าจ้างขั้นต่ำที่ผู้ประกอบการจะต้องได้รับเป็นค่าตอบแทนเมื่อมีการดำเนินงาน โดยปกติเจ้าของธุรกิจ จะเป็นผู้ขับรถม้าเอง จึงมิได้มีการจ้างแรงงานซึ่งอาจไม่นำมาคิดเป็นส่วนหนึ่งของรายจ่ายดำเนินงาน แต่ตามหลักการคิดต้นทุนในเชิงเศรษฐศาสตร์จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายส่วนนี้ด้วย โดยใช้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมประกาศใช้มาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ ซึ่งอัตราค่าจ้างขั้นต่ำมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 ในพื้นที่จังหวัดลำปางในอัตราวันละ 149 บาท (กระทรวงแรงงาน, 2550 : ออนไลน์)

5.2.4 ค่าเสื่อมราคาม้า ม้ามีอายุโดยเฉลี่ย 20 ปี ซึ่งจะนำมาใช้งานได้ต้องมีอายุประมาณ 5 – 25 ปี จึงคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง 20 ปี

5.2.5 ค่าเสื่อมราคารถม้า เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ซึ่งส่วนประกอบหลักของตัวรถม้าจะเป็นเหล็กซึ่งมีความคงทน ผู้ประกอบการบางรายได้รับรถม้าสืบทอด

5.2.6 ค่าเสื่อมราคาของคอกม้า ส่วนประกอบหลักของคอกม้า จะเป็นไม้หลังคามุงด้วยกระเบื้องหรือจาก ซึ่งมีอายุการใช้งาน โดยเฉลี่ยประมาณ 3 ปีจึงคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง 3 ปี

5.2.7 ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางรายปี คือ รายจ่ายที่ผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางต้องชำระปีละ 20 บาท

6. รายได้จากการประกอบการ

รายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง ได้แก่รายได้จากการนำนักท่องเที่ยวชมเมืองลำปางโดยทางสมาคมรถม้าลำปางได้กำหนดค่าโดยสารไว้ 3 อัตรา ดังนี้

6.1 เส้นทางรอบเมืองเล็ก

ขึ้นที่ศาลากลางเก่า รถจะเลี้ยวซ้ายตรงสามแยกเข้าถนนทิพย์ช้าง สองฟากถนนมีร้านค้าที่เป็นตึกแถวเก่าๆ ให้ชมก่อนจะเลี้ยวซ้ายที่สามแยกการไฟฟ้าฯ จะเห็นแม่น้ำวังไหลขนานไปกับถนนทางด้านขวา ผ่านห้าแยกหอนาฬิกา ซึ่งเปรียบเสมือนจุดศูนย์กลางของเมืองนักท่องเที่ยวมักถ่ายภาพคู่กับรถม้าเป็นที่ระลึกกันที่จุดนี้ จากนั้นรถม้าจะพาเข้าถนนบุญวาทย์อันเป็นย่านใจกลางธุรกิจการค้า ตึกแถวสองฟากเป็นสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่ และมาสิ้นสุดตรงจุดเดิม ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ราคา 150 บาท

6.2 เส้นทางรอบเมืองใหญ่

ขึ้นที่ศาลากลางเก่า เป็นเส้นทางเดียวกับเส้นทางรถม้ารอบเมืองเล็กไปจนถึงสามแยกการไฟฟ้าฯ แต่ไม่เลี้ยวซ้ายไปหอนาฬิกาจะตรงไปตามถนนวังขวาเลียบบแม่น้ำวัง ผ่านบ้านไม้เก่าชื่อบ้านบะเก่า ทางด้านซ้ายมือ ผ่านสวนสาธารณะเขลางค์นครเลี้ยวซ้ายข้างสวนมาผ่านย่านตลาดอัศวินซึ่งเป็นแหล่งบันเทิงยามค่ำคืนบนถนนท่าคร่าวน้อย ผ่านห้าแยกหอนาฬิกาเข้าถนนบุญวาทย์สิ้นสุดทางที่จุดเดิม ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ราคา 200 บาท

6.3 เข้าเป็นชั่วโมง

นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเส้นทางชมเมืองได้ตามความต้องการ เช่น ข้ามแม่น้ำวังบน

สะพานรัชฎาภิเศก ชมบ้านเสานัก ชมวัดต่างๆ และนมัสการหลวงพ่อกษมเขมโก อีกเส้นทางหนึ่งคือชมย่านตลาดจีนบนถนนตลาดเก่า ซึ่งเป็นถนนเศรษฐกิจในอดีตที่ยังคงสภาพอาคารตึกแถวแบบโบราณไว้ทั้งสองฟาก บ้านเก่าหลายหลังมีลวดลายไม้ฉลุที่งดงาม ชมสถานีรถไฟที่เป็นอาคารแบบโบราณ แวะถ่ายภาพที่ห้าแยกหอนาฬิกา ชั่วโมงละ 300 บาท (ชมเมืองบนรถม้า,2550:หน้า303)

รายได้อื่นนอกเหนือจากการให้บริการปกติ ได้แก่ การรับจ้างไปร่วมขบวนพาเหรดในเทศกาลต่างๆ หรือตามโรงเรียนต่างๆ รายได้ส่วนนี้เงื่อนไขขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างซึ่งแล้วแต่จะตกลงกัน

รายได้ส่วนนี้จะนำมาคำนวณเพื่อหากระแสเงินสดรับของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 4

ต้นทุนผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางจากข้อมูลที่ได้รับจากการใช้แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 61 ราย จากผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง รวมถึงการสัมภาษณ์นายกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง และหัวหน้าคิวรถม้าเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบสอบถาม มาใช้ประกอบในการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน ซึ่งแบ่งเป็น รายจ่ายลงทุน และรายจ่ายดำเนินงาน หลังจากนั้นจะวิเคราะห์การตัดสินใจในการลงทุนโดยวิเคราะห์หาระยะเวลาคืนทุน(Payback Period Method) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ(Net Present Value) รวมทั้งอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment) ได้ผลสรุปดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของธุรกิจรถม้า
3. ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายและรายรับจากการให้บริการในธุรกิจรถม้า
4. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกรณีคิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน
5. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกรณีไม่คิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	51	83.60
หญิง	10	13.40
รวม	61	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมดจำนวน 61 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.60 และเพศหญิงจำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.40

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	1	1.64
20 – 35 ปี	17	27.88
36 – 45 ปี	35	57.38
46 – 55 ปี	7	11.46
มากกว่า 55 ปี	1	1.64
รวม	61	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุในช่วง 36 – 45 ปี มากที่สุดจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.38 รองลงมา มีอายุในช่วง 20 – 35 ปี จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.88

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	27	44.26
มัธยมศึกษาตอนต้น	33	54.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	1	1.64
อนุปริญญา หรือ ปวส.	-	-
ปริญญาตรี	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
รวม	61	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.10 รองลงมาสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.26

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดลำปาง	60	98.36
จังหวัดอื่นๆ	1	1.64
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำปาง จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.36 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูน จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.64

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบอาชีพขับรถม้า

ระยะเวลาในการประกอบอาชีพขับรถม้า	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	5	8.20
5 – 10 ปี	38	62.30
11 – 15 ปี	12	19.67
15 – 20 ปี	4	6.56
มากกว่า 20 ปี	2	3.27
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพขับรถม้าเป็นระยะเวลา 5 – 10 ปี จำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.30 รองลงมามีระยะเวลา 11 – 15 ปี จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.67

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการประกอบอาชีพขับรถม้า

การประกอบอาชีพขับรถม้า	จำนวน	ร้อยละ
เป็นอาชีพหลัก	47	77.05
เป็นอาชีพเสริม	14	22.95
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพขับรถม้าเป็นอาชีพหลัก จำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.05 รองลงมาประกอบอาชีพขับรถม้าเป็นอาชีพเสริม จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.95

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาเหตุในการประกอบอาชีพขับรถม้า

สาเหตุที่ประกอบอาชีพขับรถม้า	จำนวน	ร้อยละ
สืบทอดจากบรรพบุรุษ	28	45.90
อยากอนุรักษ์รถม้าให้อยู่คู่เมืองลำปาง	28	45.90
รายรับดี	3	4.93
ไม่มีอาชีพอื่นที่จะทำ	2	3.27
อื่นๆ	-	-
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสาเหตุที่ประกอบอาชีพขับรถม้า คือ สืบทอดจากบรรพบุรุษ และอยากอนุรักษ์รถม้าให้อยู่คู่เมืองลำปาง จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.90

2. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของธุรกิจรถม้า

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะธุรกิจ

ลักษณะของธุรกิจรถม้า	จำนวน	ร้อยละ
ทำคนเดียว	45	73.78
ทำร่วมกับคนในครอบครัว	2	3.27
เข้าหุ้นกันกับคนอื่น	14	22.95
จ้างคนขับรถม้า	-	-
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.8 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางส่วนใหญ่มีธุรกิจลักษณะ ทำคนเดียว จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.78 รองลงมาเข้าหุ้นกันกับคนอื่น จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.95

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนคนขับรถม้าต่อคัน

จำนวนคนขับรถม้าต่อคัน	จำนวน	ร้อยละ
คนเดียว	43	70.49
2 คน	14	22.95
3 คน	4	6.56
มากกว่า 3 คน	-	-
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนคนขับรถม้าต่อคัน คนเดียว จำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.49 รองลงมา จำนวนสองคน จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.95

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเป็นสมาชิกสมาคมรม้าลำปาง

การเป็นสมาชิกสมาคมรม้าลำปาง	จำนวน	ร้อยละ
เป็น	50	81.97
ไม่เป็น	11	18.03
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสมาคมรม้าลำปาง จำนวน 50 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.97 ไม่ได้เป็นสมาชิกสมาคมรม้าลำปางจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.03

3. ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายและรายรับจากการให้บริการในธุรกิจรม้า

รายจ่ายในการประกอบธุรกิจรม้า สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ รายจ่ายในการลงทุน และรายจ่ายในการดำเนินงาน โดยนำข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรม้าในจังหวัดลำปาง ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการธุรกิจรม้าในจังหวัดลำปาง ได้ 2 ลักษณะ คือ ผู้ประกอบธุรกิจรม้าเป็นอาชีพหลัก 47 ราย และผู้ประกอบการธุรกิจรม้าเป็นอาชีพเสริม 14 ราย (จากตารางที่ 4.6) ในแต่ละลักษณะนำมาเฉลี่ยหารายจ่ายต่อราย โดยแยกออกเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับม้าสำหรับเทียมรม้า และรายจ่ายเกี่ยวกับรมม้า

3.1 รายจ่ายลงทุน (Capital Expenditure)

เป็นรายจ่ายเริ่มแรก que ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรม้าได้จ่ายไปโดยแยกออกเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับม้าสำหรับเทียมรมม้า และรายจ่ายเกี่ยวกับรมม้า จากผลการศึกษาพบว่า รายจ่ายลงทุนเริ่มแรกเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรมม้าแต่ละลักษณะ มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ผู้ประกอบธุรกิจรมม้าเป็นอาชีพหลัก

จะมีการลงทุนมากกว่าผู้ประกอบการธุรกิจรมม้าเป็นอาชีพเสริม โดยการลงทุนประกอบด้วยรายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับม้า และการลงทุนเกี่ยวกับรมม้า

1) รายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับม้าประกอบไปด้วย

1.1) ต้นทุนม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนม้าโดยเฉลี่ยแล้ว 1 รายจะมีม้า 1 ตัว และมีราคาเฉลี่ยตัวละ 19,871 บาท ซึ่งได้มาจากการซื้อ ส่วนม้าที่เกิดจากม้าในคอกนั้นต้องมีอายุประมาณ 5 ปี จึงจะสามารถ นำมาเทียมรถลากได้ผู้ศึกษาจึงคิดต้นทุนในราคาเฉลี่ยเท่ากับม้าที่ได้มาจากการซื้อ

1.2) ค่าฝึกม้าเทียมรถม้า

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะการฝึกม้าให้ลากรถ

การฝึกม้าให้ลากรถ	จำนวน	ร้อยละ
ฝึกเอง	56	91.80
จ้างให้คนอื่นฝึกให้	5	8.20
รวม	61	100.00

จากตาราง 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางส่วนใหญ่ฝึกม้าให้ลากรถเอง จำนวน 56 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.80 รองลงมาจ้างให้คนอื่นฝึกให้จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.20

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก ฝึกม้าให้ลากรถเอง จำนวน 42 ราย ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ ผู้ศึกษาจึงไม่คิดต้นทุนในส่วนนี้

1.3) คอกม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก พบว่าคอกม้าที่ใช้ประกอบการธุรกิจรถม้าส่วนใหญ่มาจากการปลูกสร้างจากบริเวณบ้าน โดยเสียรายจ่ายในการต่อเติมเฉลี่ย 1,500 บาท

1.4) อุปกรณ์การทำเล็บและอุปกรณ์ใส่เกือกม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าส่วนใหญ่ ยืมอุปกรณ์การทำเล็บและอุปกรณ์ใส่เกือกม้าจากสมาคมรถม้าลำปางและคลินิกม้าลำปาง จึงไม่คิดต้นทุนในส่วนนี้

สรุปรายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับม้าสำหรับเทียมรถม้า ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลักประกอบด้วย

1. ต้นทุนม้า	19,871	บาท
2. คอกม้า	<u>1,500</u>	บาท
รวม	<u>21,371</u>	บาท

2) รายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับรถม้าประกอบไปด้วย

2.2) ต้นทุนรถม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า รถม้าที่นำมาใช้ประกอบการได้มาโดย ซื้อรถม้าใหม่ราคาเฉลี่ยคันละ 40,286 บาท ส่วนผู้ประกอบการที่ซื้อรถม้าเก่า มีราคาเฉลี่ยคันละ 20,000 บาท

2.3) ค่าสมาชิกสมาคมรถม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสมาคมรถม้า ผู้ศึกษาจึงคิดต้นทุนค่าสมาชิกสมาคมรถม้าแรกเข้า จำนวน 100 บาท

2.4) ค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน และค่าป้ายทะเบียนรถม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า และจากการสัมภาษณ์นายอัศวินทร์ พิษณุกุล นายกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางพบว่า ปัจจุบันค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน และค่าป้ายทะเบียนรถม้า ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว จึงไม่มีต้นทุนในส่วนนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงรายละเอียดรายจ่ายลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

รายจ่ายลงทุน	กรณีซื้อรถม้าใหม่ (บาท)	กรณีซื้อรถม้าเก่า (บาท)
ม้าสำหรับเทียมรถม้า	21,371.00	21,371.00
รถม้า	40,286.00	20,000.00
ค่าสมาชิกสมาคมรถม้า	100.00	100.00
รวม	61,757.00	41,471.00

3.1.2 ผู้ประกอบการธุรกิจนมเป็นอาชีพเสริม

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักไม่ค่อยลงทุนอะไรมากนักรายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับนม ประกอบไปด้วยรายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับนม และการลงทุนเกี่ยวกับนม

1) รายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับนมประกอบไปด้วย

1.1) ต้นทุนนม

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนนมโดยเฉลี่ยแล้ว 1 รายจะมีนม 1 ตัว และมีราคาเฉลี่ยตัวละ 19,800 บาท ซึ่งได้มาจากการซื้อ ส่วนนมที่เกิดจากนมในคอกนั้นต้องมีอายุประมาณ 5 ปีจึงจะสามารถนำมาเทียมรดลากได้ ผู้ศึกษาจึงคิดต้นทุนในราคาเฉลี่ยเท่ากับนมที่ได้มาจากการซื้อ

1.2) ค่าฝักนมเทียมรดนม

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจนมเป็นอาชีพเสริมทุกราย ฝักนมให้ลากรเอง ผู้ศึกษาจึงไม่คิดต้นทุนในส่วนนี้

1.3) คอกนม

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจนมเป็นอาชีพเสริม พบว่านมที่ใช้ประกอบการธุรกิจนมส่วนใหญ่ใช้วิธีการฝากนมไว้กับคอกนมอื่น และมัดไว้บริเวณบ้าน โดยไม่จัดทำคอก จึงไม่มีต้นทุนในส่วนนี้

1.4) อุปกรณ์การทำเล็มและอุปกรณ์ใส่เกลือนม

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจนม พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจนม ชีมนอุปกรณ์การทำเล็มและอุปกรณ์ใส่เกลือนมจากสมาคมนมลำปางและคลินิกนมลำปาง จึงไม่คิดต้นทุนในส่วนนี้

2) รายจ่ายลงทุนเกี่ยวกับนม ประกอบไปด้วย

2.1) ต้นทุนนม

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นมที่นำมาใช้ประกอบการได้มาโดยซื้อนมใหม่ราคาเฉลี่ยคันละ 37,000 บาท ส่วนผู้ประกอบการที่ซื้อนมเก่ามีราคาเฉลี่ยคันละ 19,000 บาท

2.2) ค่าสมาชิกสมาคมรถม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสมาคมรถม้า ผู้ศึกษาจึงคิดต้นทุนค่าสมาชิกสมาคมรถม้าแรกเข้าจำนวน 100 บาท

2.3) ค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน และค่าป้ายทะเบียนรถม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า และจากการสัมภาษณ์นายอักรินทร์ พิษณุกุล นายกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางพบว่า ปัจจุบันค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน และค่าป้ายทะเบียนรถม้า ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว จึงไม่มีต้นทุนในส่วนนี้

ตารางที่ 4.13 แสดงรายละเอียดรายจ่ายลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม

รายจ่ายลงทุน	กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่(บาท)	กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า (บาท)
ม้าสำหรับเทียมรถม้า	19,800.00	19,800.00
รถม้า	37,000.00	19,000.00
ค่าสมาชิกสมาคมรถม้า	100.00	100.00
รวม	56,900.00	38,900.00

3.2 รายจ่ายดำเนินงาน (Operating Expenditure)

เป็นรายจ่ายที่เกิดขึ้นประจำ เพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานติดต่อกันไปได้ ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้มีมูลค่าน้อยเมื่อเทียบกับรายจ่ายลงทุน ซึ่งคาดว่าจะได้ผลตอบแทนภายใน 1 ปี โดยแยกออกเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับม้าสำหรับเทียมรถม้า และรายจ่ายเกี่ยวกับรถม้า จากผลการศึกษาพบว่ารายจ่ายดำเนินงานของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า ซึ่งแยกตามลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าดังนี้

3.2.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

1) รายจ่ายดำเนินงานเกี่ยวกับม้า ประกอบไปด้วย

1.1) รายจ่ายเกี่ยวกับม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับรายจ่ายเกี่ยวกับม้าได้ดังนี้

อาหาร

อาหารที่ให้ทุกวันโดยเฉลี่ยต่อตัวมีดังนี้

- รำข้าวที่ม่่ากินเฉลี่ยต่อปี

ม่่า 1 ตัวกินรำข้าว จำนวน 1 ถึงต่อวัน ราคาถึงละ 10 บาท

ม่่า 1 ตัวกินรำข้าว จำนวน 365 ถึงต่อปี (หมายเหตุ 1 ปีมี 365 วัน)

- อาหารเม็ด

ม่่า 1 ตัวกินอาหารเม็ด จำนวน 1 กระสอบต่อเดือน

ม่่า 1 ตัวกินอาหารเม็ด จำนวน 12 กระสอบต่อปี

ราคากระสอบละ 330 บาท

1 วัน เท่ากับ $330/30$ คิดเป็นเงินวันละ 11 บาท

- หญ้าสด ผู้ประกอบการจะเก็บเองจากบริเวณบ้านวันละ 1 เ่งจึงไม่คิดต้นทุน ส่วนอาหาร ที่ให้สลับกับหญ้าสดเป็นบางมื่อเฉลี่ยเดือนละ 20 กิโลกรัมมีดังนี้

หญ้าแพง โกล่า-สด กิโลกรัมละ 2 บาท คิดเป็นเงิน 40 บาท

หญ้าแพง โกล่า-แห้ง กิโลกรัมละ 4 บาท คิดเป็นเงิน 80 บาท

หญ้าแห้ง กิโลกรัมละ 4 บาท คิดเป็นเงิน 80 บาท

ข้าวเปลือก กิโลกรัมละ 5 บาท คิดเป็นเงิน 100 บาท

รวม 300 บาท

1 วัน เท่ากับ $300/30$ คิดเป็นเงินวันละ 10 บาท

เฉลี่ยค่าอาหารที่ให้ม่่ากินต่อวัน $(10+11+10)$ เท่ากับ 31 บาท

เฉลี่ยค่าอาหารที่ให้ม่่ากินต่อเดือน $(300+330+300)$ เท่ากับ 930 บาท

เฉลี่ยค่าอาหารที่ให้ม่่ากินต่อปี เท่ากับ 11,210 บาท

ยาที่ใช้ดูแลรักษาม่่า

- ยาถ่าย จะใช้ ปีละ 2 ครั้ง ซึ่งคลินิกม่่าลำปางจะบริการให้ฟรีจึงไม่มีรายจ่ายในส่วนนี้

- ยาบาดทะยักจะใช้ปีละ 2 ครั้งราคาขวดละ 200 บาทเฉลี่ยปีละ 400 บาท

- แคลเซียม จะให้ผสมกับอาหารมื่อละ 1 ช้อนแกง

1 กิโลกรัม กินได้ 3 เดือนต่อม่่า 1ตัว ราคา กิโลกรัมละ 35 บาท

เฉลี่ยให้แคลเซียมปีละ 4 กิโลกรัม คิดเป็นเงินเฉลี่ย 140 บาท

เครื่องฆ่า

ส่วนประกอบของเครื่องฆ่าที่มีการเปลี่ยนบ่อยที่สุดคือเกือกฆ่าซึ่งจะทำการเปลี่ยนทุกเดือน ส่วนประกอบอื่นจะทำการซ่อมแซมเองเสียรายจ่ายเฉลี่ยปีละ 100 บาท

แรมพู

แรมพู ที่ใช้ 1 แกลลอนใช้ได้ 3 เดือน ในระยะเวลา 1 ปีจึงใช้จำนวน 4 แกลลอน

ค่าน้ำค่าไฟ

ไม่มีการคิดค่าน้ำค่าไฟแยก จากการใช้น้ำค่าไฟ ของบ้านผู้ประกอบการ และในการดูแลรักษาฆ่า ไม่สิ้นเปลืองค่าน้ำค่าไฟมากนัก ผู้ศึกษาจึงคิดจากค่าน้ำค่าไฟขั้นต่ำเดือนละ 100 บาท

ตารางที่ 4.14 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงานเกี่ยวกับม้าของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าต่อปี

รายการ	หน่วย นับ	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย(บาท)	รวม (บาท)
อาหารที่ซื้อให้ม้ากินต่อปี				
รำข้าว	ถัง	365	10	3,650
อาหารเม็ด	กระสอบ	12	330	3,960
หญ้าแพงโกล่า - สด	กิโลกรัม	240	2	480
หญ้าแพงโกล่า - แห้ง	กิโลกรัม	240	4	960
หญ้าแห้ง	กิโลกรัม	240	4	960
ข้าวเปลือก	กิโลกรัม	240	5	1,200
รวม				11,210
ยาที่ใช้ดูแลรักษาม้า				
ยาบาดทะยัก	ขวด	2	200	400
แคลเซียม	กิโลกรัม	4	35	140
รวม				540
เครื่องม้า				
เกือกม้า	ชุด	12	100	1,200
อื่นๆเล็กน้อย				100
แชมพู	แกลลอน	55	4	220
ค่าน้ำค่าไฟ	เดือน	12	100	1,200
รวม				2,720
รวมรายจ่ายดำเนินงานเกี่ยวกับม้าต่อปี				14,470

1.2) ค่าบำรุงรักษารถม้า สามารถแยกได้เป็น 2 กรณี

กรณีรถม้าใหม่ ข้อมูลปีที่ 1-3 ได้มาจากการสอบถามผู้ประกอบการ ไม่มีการเปลี่ยนหรือซ่อมแซมส่วนประกอบใดของรถม้า จะเริ่มซ่อมแซมในปีที่ 4 ในส่วนประกอบดังนี้ ตะเกียง กระดิ่ง เบาะนั่ง เกลี่ยปีละ 718.33 บาท ซึ่งในการซ่อมแซมผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จะทำการซ่อมแซมเอง

กรณีรถม้าเก่า ข้อมูลปีที่ 1 ได้มาจากการสอบถามผู้ประกอบการ เกลี่ยปีละ 718.33 บาท ส่วนข้อมูลในปีที่ 2 - 5 โดยการสมมุติว่าคงที่ทุกปี ซึ่งในการซ่อมแซมผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จะทำการซ่อมแซมเอง

1.3) ค่าแรงงานของผู้ประกอบการ

ในกรณีที่ต้องคิดค่าแรงงานของผู้ประกอบการเข้าเป็นรายจ่ายดำเนินงาน โดยผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก สามารถคำนวณ ได้จากจำนวนวันที่ออกให้บริการซึ่งมีข้อจำกัดในช่วงฤดูฝน

ใน 1 สัปดาห์	ให้บริการ	5	วัน
ใน 1 เดือน	มี	4	สัปดาห์
และช่วงฤดูฝนเฉลี่ย		3	เดือน
คิดเป็นจำนวนวันที่ออกให้บริการในช่วงฤดูฝนเฉลี่ย			$(5 \times 4 \times 3) = 60$ วันต่อปี

ส่วนที่เหลืออีก	9	เดือน
ใน 1 สัปดาห์ให้บริการ	7	วัน
ใน 1 เดือนมี	4	สัปดาห์

คิดเป็นจำนวนวันที่ออกให้บริการในช่วงที่เหลือเฉลี่ย $(9 \times 7 \times 4) = 252$ วันต่อปี
รวมจำนวนวันที่ออกให้บริการเฉลี่ยจำนวน 312 วันต่อปี

โดยคำนวณค่าแรงงานขั้นต่ำวันละ 149 บาท เป็นเงิน 46,488 บาทต่อปี

1.4) ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางรายปี

ผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางต้องชำระค่า

บำรุงสมาชิกรายปี ปีละ 20 บาท

สรุปรายละเอียดรายจ่ายในการดำเนินงานต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 4.15 – 4.16

ตารางที่ 4.15 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพหลัก
กรณีรถม้าใหม่

รายการ	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่ 5
รายจ่ายเกี่ยวกับม้า (ตาราง4.14)	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00
ค่าบำรุงรักษารถม้า	-	-	-	718.33	718.33
ค่าแรงงาน	46,488.00	46,488.00	46,488.00	46,488.00	46,488.00
ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรายปี	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
รวม	60,978.00	60,978.00	60,978.00	61,696.33	61,696.33

หมายเหตุ: กำหนดให้รายจ่ายทั้งหมดคงที่ในปีที่ 1-5

ตารางที่ 4.16 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพหลัก
กรณีรถม้าเก่า

รายการ	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่ 5
รายจ่ายเกี่ยวกับม้า (ตาราง4.14)	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00
ค่าบำรุงรักษารถม้า	718.33	718.33	718.33	718.33	718.33
ค่าแรงงาน	46,488.00	46,488.00	46,488.00	46,488.00	46,488.00
ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรายปี	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
รวม	61,696.33	61,696.33	61,696.33	61,696.33	61,696.33

หมายเหตุ: กำหนดให้รายจ่ายทั้งหมดคงที่ในปีที่ 1-5

3.2.2 ผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพเสริม

1) รายจ่ายดำเนินงานเกี่ยวกับม้า ประกอบไปด้วย

1.1) รายจ่ายเกี่ยวกับม้า

จากการเก็บข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพเสริม มีรายจ่ายเกี่ยวกับม้าเช่นเดียวกับผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพหลัก

1.2) ค่าบำรุงรักษารถม้า

กรณีรถม้าใหม่ ข้อมูลปีที่ 1-3 ได้มาจากการสอบถาม

ผู้ประกอบการ ไม่มีการเปลี่ยนหรือซ่อมแซม ส่วนประกอบใดของรถม้า จะเริ่มซ่อมแซมในปีที่ 4 ในส่วนประกอบดังนี้ ตะเกียง กระจัง ล้อ เฉลี่ยปีละ 763.33 บาท ซึ่งในการซ่อมแซม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จะทำการซ่อมแซมเอง

กรณีรถม้าเก่า ข้อมูลปีที่ 1 ได้มาจากการสอบถามผู้ประกอบการ เฉลี่ยปีละ 763.33 บาท ส่วนข้อมูลในปีที่ 2 – 5 โดยการสมมุติว่าคงที่ทุกปี ซึ่งในการซ่อมแซม ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จะทำการซ่อมแซมเอง

1.3) ค่าแรงงานของผู้ประกอบการ

ในกรณีที่ต้องคิดค่าแรงงานของผู้ประกอบการเข้าเป็นรายจ่าย ดำเนินงาน โดยผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม สามารถคำนวณ ได้จากจำนวนครั้งที่ออก ให้บริการซึ่งมีข้อจำกัดในช่วงฤดูฝน

ใน 1 สัปดาห์ ให้บริการ	4	ครั้ง		
ใน 1 เดือน มี	4	สัปดาห์		
และช่วงฤดูฝนเฉลี่ย	3	เดือน		
คิดเป็นจำนวนครั้งที่ออกให้บริการในช่วงฤดูฝนเฉลี่ย		(4x4x3)	=	48 ครั้งต่อปี
ส่วนที่เหลืออีก	9	เดือน		
ใน 1 สัปดาห์ ให้บริการ	6	รอบ		
ใน 1 เดือนมี	4	สัปดาห์		
คิดเป็นจำนวนครั้งที่ออกให้บริการในช่วงที่เหลือเฉลี่ย		(9x6x4)	=	216 ครั้งต่อปี
รวมจำนวนครั้งที่ออกให้บริการเฉลี่ยจำนวน				264 ครั้งต่อปี

เนื่องจากประกอบธุรกิจเป็นอาชีพเสริมจากการสัมภาระณผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะออก ให้บริการหลังเลิกงาน หรือเลิกเรียน จึงเฉลี่ยว่า ออกให้บริการครั้งละ 4 ชั่วโมงต่อวัน โดยคำนวณ ค่าแรงงานขั้นต่ำวันละ 149 บาท คิดเป็น 149×4 เป็นเงิน 74.5 บาทต่อครั้ง

คิดเป็นเงินเฉลี่ย 19,668 บาทต่อปี

1.4) ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางรายปี

ผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกสมาคมรถม้าลำปางต้องชำระค่า

บำรุงสมาชิกรายปี ปีละ 20 บาท

สรุปรายละเอียดรายจ่ายในการดำเนินงานต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 4.17-4.18
ตารางที่ 4.17 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจธำเป็นอาชีพเสริม
 กรณีธำใหม่

รายการ	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่ 5
รายจ่ายเกี่ยวกับธำ (ตาราง4.14)	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00
ค่านำรุงรักษารถธำ	-	-	-	763.33	763.33
ค่าแรงงาน	19,668.00	19,668.00	19,668.00	19,668.00	19,668.00
ค่านำรุงสมาชิกสมาคมรายปี	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
รวม	34,158.00	34,158.00	34,158.00	34,921.33	34,921.33

หมายเหตุ: กำหนดให้รายจ่ายทั้งหมดคงที่ในปีที่ 1-5

ตารางที่ 4.18 แสดงรายละเอียดรายจ่ายดำเนินงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจธำเป็นอาชีพเสริม
 กรณีธำเก่า

รายการ	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่ 5
รายจ่ายเกี่ยวกับธำ (ตาราง4.14)	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00
ค่านำรุงรักษารถธำ	763.33	763.33	763.33	763.33	763.33
ค่าแรงงาน	19,668.00	19,668.00	19,668.00	19,668.00	19,668.00
ค่านำรุงสมาชิกสมาคมรายปี	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
รวม	34,921.33	34,921.33	34,921.33	34,921.33	34,921.33

หมายเหตุ: กำหนดให้รายจ่ายทั้งหมดคงที่ในปีที่ 1-5

3.3 รายรับจากการให้บริการในธุรกิจธำ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับรายรับของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ตั้งสมมติฐานในการ
 ประมาณรายรับจากการให้บริการดังนี้

3.3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจธำเป็นอาชีพหลัก

1. เนื่องจากไม่มีผู้มาใช้บริการเลยโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 วันและช่วงฤดูฝนไม่มี
 ผู้มาใช้บริการเลยโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 วัน คิดเป็นจำนวนวันที่ออกให้บริการแต่ไม่มีรายรับจำนวน
 $(4 \times 9) + (2 \times 4 \times 3) = 60$ วันต่อปี

2. จากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม สัดส่วนรายรับต่อสัปดาห์ต่อวันที่ให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าพบว่า

รายรับเฉลี่ยสูงสุด 1 วันต่อสัปดาห์คิดเป็นเงิน	500	บาท
รายรับจากเส้นทางรอบเมืองเล็ก 2 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นเงิน(150x2)	300	บาท
รายรับจากเส้นทางรอบเมืองใหญ่ 2 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นเงิน (200x2)	400	บาท
เช่าเป็นชั่วโมง 1 วันต่อสัปดาห์คิดเป็นเงิน	300	บาท
มีรายรับจากการให้บริการต่อสัปดาห์	<u>1,500</u>	บาท
รายรับจากการให้บริการเฉลี่ย	$(1,500 / 6)$	= 250 บาทต่อวัน

3. รายรับอื่นนอกเหนือจากการให้บริการปกติ ได้แก่ การจ้างไปร่วมขบวนพาเหรดในเทศกาลต่างๆ หรือตามโรงเรียนต่างๆ รายรับส่วนนี้เงื่อนไขขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างแล้วแต่จะตกลงกัน และจากผลการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะมีรายรับส่วนนี้เฉลี่ยปีละ 4,500 บาท

4. รายรับในปีถัดไปจะประมาณการคงที่

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก มีรายรับดังนี้

จำนวนวันที่ออกให้บริการ	312	วัน
ลบ จำนวนวันที่ออกให้บริการแต่ไม่มีรายรับ	<u>60</u>	วัน
จำนวนวันที่มีรายรับ	252	วัน
คูณ รายรับจากการให้บริการเฉลี่ย	<u>250</u>	บาท
รายรับจากการให้บริการเฉลี่ย	= 63,000	บาทต่อปี

ตารางที่ 4.19 แสดงรายละเอียดรายรับ ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

รายรับผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
รายรับปกติ	63,000	63,000	63,000	63,000	63,000
รายรับอื่น	4,500	4,500	4,500	4,500	4,500
รวมรายรับ	67,500	67,500	67,500	67,500	67,500

3.3.2 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม

1. เนื่องจากไม่มีผู้มาใช้บริการเลยโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1 ครั้งและช่วงฤดูฝนไม่มีผู้มาใช้บริการเลยโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คิดเป็นจำนวนครั้งที่ออกให้บริการแต่ไม่มีรายรับจำนวน $(4 \times 9) + (2 \times 4 \times 3) = 60$ ครั้งต่อปี

2. จากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสอบถาม สักส่วนรายรับต่อสัปดาห์ต่อรอบที่ให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าพบว่า

รายรับจากเส้นทางรอบเมืองเล็ก 3 รอบต่อสัปดาห์ คิดเป็นเงิน (150×3)	450	บาท
รายรับจากเส้นทางรอบเมืองใหญ่ 1 รอบต่อสัปดาห์ คิดเป็นเงิน (200×1)	200	บาท
เช่าเป็นชั่วโมง 1 วันต่อสัปดาห์คิดเป็นเงิน	<u>300</u>	บาท
มีรายรับจากการให้บริการต่อสัปดาห์	<u>950</u>	บาท
รายรับจากการให้บริการเฉลี่ย	$(950 / 5)$	= 190 บาทต่อครั้ง

3. รายรับอื่นนอกเหนือจากการให้บริการปกติ ได้แก่ การจ้างไปร่วมขบวนพาเหรดในเทศกาลต่างๆ หรือตามโรงเรียนต่างๆ รายรับส่วนนี้เงินใจขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างแล้วแต่จะตกลงกัน และจากผลการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะมีรายรับส่วนนี้เฉลี่ยปีละ 1,500 บาท

4. รายรับในปีถัดไปจะประมาณการคงที่

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริมมีรายรับดังนี้

จำนวนครั้งที่ออกให้บริการ	264	ครั้ง
ลบ จำนวนครั้งที่ออกให้บริการแต่ไม่มีรายรับ	<u>60</u>	ครั้ง
จำนวนครั้งที่มีการรับ	204	ครั้ง
คูณ รายรับจากการให้บริการเฉลี่ย	<u>190</u>	บาท
รายรับจากการให้บริการเฉลี่ย	=	38,760 บาทต่อปี

ตารางที่ 4.20 แสดงรายละเอียดรายรับ ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม

รายรับผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
รายรับปกติ	38,760	38,760	38,760	38,760	38,760
รายรับอื่น	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
รวมรายรับ	40,260	40,260	40,260	40,260	40,260

4. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกรณีคิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน

จากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายลงทุน รายจ่ายดำเนินงานและรายรับจากการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า จากตารางที่ 4.12 – 4.20 และจากข้อมูลดังกล่าวนำมาวิเคราะห์โครงการลงทุน ได้ดังนี้

4.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method)

ซึ่งคิดเป็นจำนวนปี คำนวณจากการนำกระแสเงินสดสุทธิ มาหักออกจากเงินลงทุน จนหมด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดเกี่ยวกับ กระแสเงินสดรับ กระแสเงินสดจ่าย กระแสเงินสดสุทธิ จะแสดงดังตารางที่ 4.21 -4.23 ดังนี้

ตารางที่ 4.21 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ (บาท)						
รายรับจากการให้บริการ(ตาราง 4.19)		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
รวมกระแสเงินสดรับ		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	61,757.00					
รายจ่ายดำเนินงาน (ตาราง 4.15)	-	60,978.00	60,978.00	60,978.00	61,696.33	61,696.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย (บาท)	61,757.00	60,978.00	60,978.00	60,978.00	61,696.33	61,696.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(61,757.00)	6,522.00	6,522.00	6,522.00	5,803.67	5,803.67

ตารางที่ 4.22 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีนม้าเก่า

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ (บาท)						
รายรับจากการให้บริการ (ตาราง 4.19)		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
รวมกระแสเงินสดรับ		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	41,471.00					
รายจ่ายดำเนินงาน (ตาราง 4.16)	-	61,696.33	61,696.33	61,696.33	61,696.33	61,696.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	41,471.00	61,696.33	61,696.33	61,696.33	61,696.33	61,696.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(41,471.00)	5,803.67	5,803.67	5,803.67	5,803.67	5,803.67

ตารางที่ 4.23 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีนม้าใหม่

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ (บาท)						
รายรับจากการให้บริการ(ตาราง4.20)		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
รวมกระแสเงินสดรับ		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	56,900.00					
รายจ่ายดำเนินงาน (ตาราง 4.17)	-	34,158.00	34,158.00	34,158.00	34,921.33	34,921.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	56,900.00	34,158.00	34,158.00	34,158.00	34,921.33	34,921.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(56,900.00)	6,102.00	6,102.00	6,102.00	5,338.67	5,338.67

ตารางที่ 4.24 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจนม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีนม้าเก่า

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ (บาท)						
รายรับจากการให้บริการ (ตาราง 4.20)		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
รวมกระแสเงินสดรับ		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	38,900.00					
รายจ่ายดำเนินงาน (ตาราง 4.18)	-	34,921.33	34,921.33	34,921.33	34,921.33	34,921.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	38,900.00	34,921.33	34,921.33	34,921.33	34,921.33	34,921.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(38,900.00)	5,338.67	5,338.67	5,338.67	5,338.67	5,338.67

4.1.1 ผู้ประกอบการธุรกิจนมม้าเป็นอาชีพหลัก

1) กรณีนมม้าใหม่ โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.21 มาคำนวณหา
ระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	61,757.00	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>6,522.00</u>	บาท
	55,235.00	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 2	<u>6,522.00</u>	บาท
	48,713.00	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 3	<u>6,522.00</u>	บาท
	42,191	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 4	<u>5,803.67</u>	บาท
	36,387.33	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 5	<u>5,803.67</u>	บาท
	30,583.66	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 6	<u>5,803.67</u>	บาท
	24,779.99	บาท

หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 7	<u>5,803.67</u>	บาท
	18,976.32	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 8	<u>5,803.67</u>	บาท
	13,172.65	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 9	<u>5,803.67</u>	บาท
	7,368.98	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 10	<u>5,803.67</u>	บาท
คงเหลือ	1,565.31	บาท

$$\begin{aligned} &\text{ถ้าจำนวนเงิน } 5,803.67 \text{ บาท เท่ากับ } 1 \text{ ปี} \\ &\text{จำนวนเงิน } 1,565.31 \text{ บาท} = \frac{1,565.31}{5,803.67} \times 365 \\ &= 98.44 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้ เท่ากับ 10 ปี 3 เดือน 8 วัน หมายความว่าเงินที่ลงทุนไป 61,757 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 10 ปี 3 เดือน 8 วัน

2) กรณีรอดม้าเก่า โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.22 มาคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	41,471.00	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>5,803.67</u>	บาท
	35,667.33	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 2	<u>5,803.67</u>	บาท
	29,863.66	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 3	<u>5,803.67</u>	บาท
	24,059.99	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 4	<u>5,803.67</u>	บาท
	18,256.32	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 5	<u>5,803.67</u>	บาท
	12,452.65	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 6	<u>5,803.67</u>	บาท

	6,648.98	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 7	<u>5,803.67</u>	บาท
คงเหลือ	845.31	บาท

$$\begin{aligned} &\text{ถ้าจำนวนเงิน } 5,803.67 \text{ บาท เท่ากับ } 1 \text{ ปี} \\ &\text{จำนวนเงิน } 845.31 \text{ บาท} = \frac{845.31 \times 365}{5,803.67} \\ &= 53.16 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 7 ปี 1 เดือน 23 วัน หมายความว่าเงินที่ลงทุนไป 41,471 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 7 ปี 1 เดือน 23 วัน

4.1.2 ผู้ประกอบธุรกิจรอดมาเป็นอาชีพเสริม

1) กรณีรอดมาใหม่ โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.23 มาคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	56,900.00	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>6,102.00</u>	บาท
	50,798	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 2	<u>6,102.00</u>	บาท
	44,696	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 3	<u>6,102.00</u>	บาท
	38,594	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 4	<u>5,338.67</u>	บาท
	33,255.33	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 5	<u>5,338.67</u>	บาท
	27,916.66	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 6	<u>5,338.67</u>	บาท
	22,577.99	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 7	<u>5,338.67</u>	บาท
	17,239.32	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 8	<u>5,338.67</u>	บาท

	11,900.65	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 9	<u>5,338.67</u>	บาท
	6,561.98	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 10	<u>5,338.67</u>	บาท
คงเหลือ	<u>1,223.31</u>	บาท

ถ้าจำนวนเงิน 5,338.67 บาท เท่ากับ 1 ปี

$$\begin{aligned} \text{จำนวนเงิน } 1,223.31 \text{ บาท} &= \frac{1,223.31}{5,338.67} \times 365 \\ &= 83.64 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 9 ปี 2 เดือน 23 วัน หมายความว่าเงินที่ลงทุนไป 56,900 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 9 ปี 2 เดือน 23 วัน

2) กรณีรถม้าที่ซื้อรถม้าเก่า โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.24 มาคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	38,900.00	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>5,338.67</u>	บาท
	33,561.33	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 2	<u>5,338.67</u>	บาท
	28,222.66	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 3	<u>5,338.67</u>	บาท
	22,883.99	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 4	<u>5,338.67</u>	บาท
	17,545.32	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 5	<u>5,338.67</u>	บาท
	12,206.65	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 6	<u>5,338.67</u>	บาท
	6,867.98	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 7	<u>5,338.67</u>	บาท
คงเหลือ	<u>1,529.31</u>	บาท

$$\begin{aligned}
 & \text{ถ้าจำนวนเงิน } 5,338.67 \text{ บาท เท่ากับ } 1 \text{ ปี} \\
 & \text{จำนวนเงิน } 1,529.31 \text{ บาท} = \frac{1,529.31}{5,338.67} \times 365 \\
 & = 104.56
 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 7 ปี 3 เดือน 14 วัน หมายความว่าเงินที่ลงทุนไป 38,900 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 7 ปี 3 เดือน 14 วัน

4.2 วิธีอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment)

อัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักรายจ่ายแล้วเทียบกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ใช้ในกิจการทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการเป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไรโดยดูประสิทธิภาพของการดำเนินงานในแง่ของกำไรที่ได้จากการดำเนินงานและประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียน}}$$

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบไปด้วย ไม้สำหรับเทียมรถม้า รถม้าและคอกม้า โดยนำข้อมูลมาจากตารางที่ 4.12 และ 4.13 ซึ่งนำมาคิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง 20 ปี 20 ปี และ 3 ปี ตามลำดับส่วนรถม้าเก่าคิดค่าเสื่อมราคา 10 ปี ดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 แสดงรายละเอียดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนต่อปีของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า

รายการ	ผู้ประกอบการอาชีพรถม้า เป็นอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการอาชีพรถม้า เป็นอาชีพเสริม	
	รถใหม่	รถเก่า	รถใหม่	รถเก่า
ค่าเสื่อมราคารถม้า	2,014.30	2,000.00	1,850.00	1,900.00
ค่าเสื่อมราคาม้า	993.55	993.55	990.00	990.00
ค่าเสื่อมราคาคอกม้า	500.00	500.00	-	-
รวม	3,507.85	3,493.55	2,840.00	2,890.00

เนื่องจากกำไรสุทธิที่จะนำมาคำนวณตามวิธีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนนั้นเป็นกำไรสุทธิที่ต้องนำค่าเสื่อมราคามาหักออกก่อนจึงนำข้อมูลจากตารางที่ 4.21 – 4.24 มาคำนวณหากำไรสุทธิได้ดังตารางที่ 4.26 ดังนี้

ตารางที่ 4.26 แสดงรายละเอียดกำไรสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจนม

รายการ	ผู้ประกอบการนม เป็นอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการนม เป็นอาชีพเสริม	
	ซื้อนม ใหม่	ซื้อนม เก่า	ซื้อนม ใหม่	ซื้อนม เก่า
กระแสเงินสดสุทธิ	6,522.00	5,803.67	6,102.00	5,338.67
หักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	3,507.85	3,493.55	2,840.00	2,890.00
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	3,014.15	2,310.12	3,262.00	2,448.67

4.2.1 ผู้ประกอบการนมเป็นอาชีพหลัก

1) กรณีนมใหม่ คำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{3,014.15 \times 100}{61,657} \\ &= 4.89\% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิได้ 4.89 บาท

2) กรณีนมเก่า คำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{2,310.12 \times 100}{41,371} \\ &= 5.58\% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิได้ 5.58 บาท

4.2.2 ผู้ประกอบธุรกิจรมาเป็นอาชีพเสริม

- 1) กรณีรmäßใหม่ คำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{3,262}{56,800} \times 100 \\ &= 5.74 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิ
ได้ 5.74 บาท

- 2) กรณีรmäßเก่า คำนวณหาผลตอบแทนทางการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{2,448.67}{38,900} \times 100 \\ &= 6.29 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิ
ได้ 6.29 บาท

4.3 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV) คือ ส่วนเกินของมูลค่าปัจจุบันของเงินสดสุทธิต่อเงินลงทุนเริ่มแรก ดังนี้

$$\text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิ} = \text{มูลค่าปัจจุบันของเงินสดสุทธิต่ออายุโครงการลงทุน} - \text{เงินลงทุนเริ่มแรก}$$

ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินสดสุทธิที่กิจการจะได้รับในอนาคตจะกำหนดอัตราคิดลด (Discount Rate) เท่ากับร้อยละ 8 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ในที่นี้กำหนดให้ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เท่ากับ ร้อยละ 7.375 บาทต่อปี ซึ่งประกาศใช้ ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2550 เนื่องด้วยเป็นช่วงเวลาที่ดอกเบี้ยยังไม่นิ่ง และมีแนวโน้มที่จะปรับขึ้น

4.3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

1) กรณีรถม้าใหม่ คำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิได้ดังนี้

ตารางที่ 4.27 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก
กรณีรถม้าใหม่

ปีที่	กระแสเงินสดสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8%	มูลค่าปัจจุบันกระแสเงินสดรับสุทธิ
0	(61,757)	—	(61,757)
1	6,522.00	0.926	6,039.37
2	6,522.00	0.857	5,589.35
3	6,522.00	0.794	5,178.47
4	5,803.67	0.735	4,265.70
5	5,803.67	0.681	3,952.30
รวมมูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ			25,025.19

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิตลอดอายุโครงการลงทุน – เงินลงทุนเริ่มแรก

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ = 25,025.19 บาท

หัก เงินลงทุนเริ่มแรก = 61,757.00 บาท

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = -36,731.81 บาท

จากตารางที่ 4.27 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุน
ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุน
เท่ากับ 61,757 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบัน
สุทธิเท่ากับ -36,731.81 บาท ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า
เป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ จึงเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน

2) กรณีรถม้าเก่า

เนื่องจากกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากันทุกปี มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท
อัตราคิดลด 8% ในระยะเวลา 5 ปี เท่ากับ 3.993 จึงคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินของเงินสุทธิได้
ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิตั้ง (5,803.67 x 3.993)	=	23,174.05	บาท
หัก เงินลงทุนเริ่มแรก	=	<u>41,471.00</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	=	<u>-18,296.94</u>	บาท

ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 41,471 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -18,296.94 บาท ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าเก่า จึงเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน

4.3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม

1) กรณีรถม้าใหม่ คำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิได้ดังนี้

ตารางที่ 4.28 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริมกรณีรถม้าใหม่

ปีที่	กระแสเงินสดสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8%	มูลค่าปัจจุบันกระแสเงินสดรับสุทธิ
0	(56,900)	–	(56,900)
1	6,102.00	0.926	5,650.45
2	6,102.00	0.857	5,229.41
3	6,102.00	0.794	4,844.99
4	5,338.67	0.735	3,923.92
5	5,338.67	0.681	3,635.63
รวมมูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ			23,284.40

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิตลอดอายุโครงการลงทุน – เงินลงทุนเริ่มแรก

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ	=	23,284.40	บาท
หัก เงินลงทุนเริ่มแรก	=	<u>56,900.00</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	=	<u>-33,615.60</u>	บาท

จากตารางที่ 4.28 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีรถม้าใหม่ ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 56,900 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -33,615.60 บาท ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ จึงเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน

2) กรณีรถม้าเก่า

เนื่องจากกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากันทุกปี มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8% ในระยะเวลา 5 ปี เท่ากับ 3.993 จึงคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินของเงินสุทธิได้ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ (5,338.67 x 3.993)	=	21,317.31	บาท
หัก เงินลงทุนเริ่มแรก	=	38,900.00	บาท
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	=	-17,582.69	บาท

ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 38,900 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ -17,582.69 บาท ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีรถม้าเก่า จึงเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน

สรุปการวิเคราะห์โครงการลงทุน ของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง ตามรายละเอียดตามตารางที่ 4.29 ดังนี้

ตารางที่ 4.29 แสดงเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์โครงการลงทุน

วิธีวิเคราะห์	ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพเสริม	
	รถใหม่	รถเก่า	รถใหม่	รถเก่า
1. ระยะเวลาคืนทุน	10 ปี 3 เดือน 8 วัน	7 ปี 1 เดือน 23 วัน	9 ปี 2 เดือน 23 วัน	7 ปี 3 เดือน 14 วัน
2. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน	4.89%	5.58%	5.74%	6.29%
3. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	-36,731.81	-18,296.94	-33,615.60	-17,582.69

จากตารางที่ 4.29 แสดงเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์โครงการลงทุน รายละเอียดมีดังนี้

ระยะเวลาคืนทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าใหม่ เท่ากับ 10 ปี 3 เดือน 8 วัน กรณีซื้อรถม้าเก่า เท่ากับ 7 ปี 1 เดือน 23 วัน และผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพเสริมกรณีซื้อรถม้าใหม่ เท่ากับ 9 ปี 2 เดือน 23 วัน กรณีซื้อรถม้าเก่า มีเท่ากับ 7 ปี 3 เดือน 14 วัน

แสดงว่าผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าเก่า มีระยะคืนทุนที่สั้นที่สุดคือ 7 ปี 1 เดือน 23 วัน ซึ่งหมายความว่า เงินที่ลงทุนไป จำนวน 41,471 บาทนั้น จะได้รับคืนมาหลังจากดำเนินงานไปแล้ว 7 ปี 1 เดือน 23 วัน

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ของผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าใหม่ มีเท่ากับร้อยละ 4.89 กรณีซื้อรถม้าเก่า มีเท่ากับร้อยละ 5.58 และผู้ประกอบการอาชีพรถม้า เป็นอาชีพเสริม กรณีซื้อรถม้าใหม่ มีเท่ากับร้อยละ 5.74 กรณีซื้อรถม้าเก่า มีเท่ากับร้อยละ 6.29

แสดงว่าผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีซื้อรถม้าเก่า มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงที่สุดคือ ร้อยละ 6.29 ซึ่งหมายความว่า ททรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 สามารถทำกำไรสุทธิได้ 6.29

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าใหม่ มีค่าเท่ากับ -36,731.81 กรณีซื้อรถม้าเก่า มีค่าเท่ากับ -18,296.94 บาท และผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีซื้อรถม้าใหม่ มีค่าเท่ากับ -33,615.60 บาท กรณีซื้อรถม้าเก่า มีค่าเท่ากับ -17,582.69 บาท

แสดงว่าในระยะเวลา 5 ปี มูลค่าเงินลงทุน เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไป ในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิทุกโครงการมีค่าติดลบ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า จึงเป็นโครงการที่ไม่น่าลงทุน

5.การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-Even Point Analysis)

ในการคำนวณจุดคุ้มทุนของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า ซึ่งคำนวณได้จากรายรับปกติ ของผู้ประกอบการ ในการศึกษาจุดคุ้มทุนจะคำนวณจุดคุ้มทุนต่อเดือนการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในรูปของจำนวนเงิน สามารถที่จะคำนวณได้จาก

$$\text{จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตรากำไรส่วนเกิน}}$$

$$\text{โดยที่} \quad \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{ยอดขาย}}$$

จากสูตรผู้ประกอบการจะต้องให้บริการเป็นจำนวนเงินเท่าไรต่อเดือนเพื่อให้คุ้มกับต้นทุนคงที่ ในที่นี้ยอดขาย คือรายรับปกติเฉลี่ยต่อเดือน

โดยผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

$$\text{มีรายรับจากการให้บริการเฉลี่ย (6x4x250)} = 6,000 \text{ บาทต่อเดือน}$$

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม

$$\text{มีรายรับจากการให้บริการเฉลี่ย (5x4x190)} = 3,800 \text{ บาทต่อเดือน}$$

ค่าแรงงานผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

$$\text{มีค่าแรงงานจากวันที่ออกให้บริการเฉลี่ย (7x4x149)} = 4,172 \text{ บาทต่อเดือน}$$

ค่าแรงงานผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

$$\text{มีค่าแรงงานจากวันที่ออกให้บริการเฉลี่ย (6x4x74.5)} = 4,172 \text{ บาทต่อเดือน}$$

จากตารางที่ 4.15 - 4.18 สามารถคำนวณรายจ่ายในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าจำแนกตามพฤติกรรมต้นทุน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.30 ดังนี้

ตารางที่ 4.30 แสดงรายจ่ายคงที่ และรายจ่ายผันแปรต่อเดือน

รายการ	ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพเสริม	
	รถใหม่	รถเก่า	รถใหม่	รถเก่า
รายจ่ายคงที่ (บาท)				
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับม้า	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00
2. ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรายปี	20.00	20.00	20.00	20.00
รวมต่อปี	14,490.00	14,490.00	14,490.00	14,490.00
รวมรายจ่ายคงที่ต่อเดือน	1,207.50	1,207.50	1,207.50	1,207.50
รายจ่ายผันแปร (บาท)				
1. ค่าแรงงานต่อเดือน	4,172.00	4,172.00	1,788.00	1,788.00
รวมรายจ่ายผันแปรต่อเดือน	4,172.00	4,172.00	1,788.00	1,788.00

5.1 ผู้ประกอบธุรกิจธมมาเป็นอาชีพหลัก

5.1.1 กรณีธมมาใหม่ คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{6,000 - 4,172}{6,000} = 0.30$$

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{0.30} \\ &= 4,025 \text{ บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

5.1.2 กรณีธมมาเก่า คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{6,000 - 4,172}{6,000} = 0.30$$

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{0.30} \\ &= 4,025 \text{ บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณ พบว่าผู้ประกอบอาชีพธมมาเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อธมมาใหม่ และ กรณีซื้อธมมาเก่ามีจุดคุ้มทุนที่ 4,025 บาทต่อเดือน แสดงว่า ต้องให้บริการนักท่องเที่ยว ประมาณ 1,725 บาทต่อเดือนจึงจะคุ้มทุน

5.2 ผู้ประกอบธุรกิจธมมาเป็นอาชีพเสริม

5.2.1 กรณีธมมาใหม่ คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{6,000 - 1,788}{6,000} = 0.70$$

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{0.70} \\ &= 1,725 \text{ บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

5.2.2 กรณีธมมาเก่า คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\text{อัตรากำไรส่วนเกิน} = \frac{6,000 - 1,788}{6,000} = 0.70$$

$$\begin{aligned} \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{0.70} \\ &= 1,725 \text{ บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณ พบว่าผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีซื้อรถม้าใหม่ และ กรณีซื้อรถม้าเก่า มีจุดคุ้มทุนที่ 1,725 บาทต่อเดือน แสดงว่า ต้องให้บริการนักท่องเที่ยว ประมาณ 1,725 บาทต่อเดือนจึงจะคุ้มทุน

6. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกรณีไม่ คัดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน

ถ้ามองในแง่ของผู้ประกอบการจะไม่นำค่าแรงงานของผู้ประกอบการมาคำนวณ จาก ตารางที่ 4.21 – 4.22 สามารถนำมาคำนวณใหม่ โดยนำค่าแรงงานของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพหลักเป็นเงิน 46,488 บาทต่อปี มาหักออก

เช่น ปีที่ 1 มีรายจ่ายดำเนินงานรวม	60,978	บาท
หัก ค่าแรงงานของผู้ประกอบการ	<u>46,488</u>	บาท
รายจ่ายดำเนินงาน	<u>14,490</u>	บาท

ส่วนตารางที่ 4.23-4.24 สามารถนำมาคำนวณใหม่โดยนำค่าแรงงานของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพเสริมเป็นเงิน 19,668 บาทต่อปี มาหักออก

เช่น ปีที่ 1 มีรายจ่ายดำเนินงานรวม	34,158	บาท
หัก ค่าแรงงานของผู้ประกอบการ	<u>19,668</u>	บาท
รายจ่ายดำเนินงาน	<u>14,490</u>	บาท

รายละเอียดเกี่ยวกับ กระแสเงินสดรับ กระแสเงินสดจ่าย กระแสเงินสดสุทธิ จะแสดงดังตารางที่ 4.31 -4.34 ดังนี้

ตารางที่ 4.31 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจนมมาเป็น อาชีพหลัก กรณีนมวัวใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ (บาท)						
รายรับจากการ ให้บริการ (ตาราง 4.19)		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
รวมกระแสเงินสดรับ		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	61,757.00					
รายจ่ายดำเนินงาน	-	14,490.00	14,490.00	14,490.00	15,208.33	15,208.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	61,757.00	14,490.00	14,490.00	14,490.00	15,208.33	15,208.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(61,757.00)	53,010.00	53,010.00	53,010.00	52,291.67	52,291.67

ตารางที่ 4.32 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจนมมาเป็น อาชีพหลัก กรณีนมวัวเก่าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ (บาท)						
รายรับจากการ ให้บริการ(ตาราง 4.19)		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
รวมกระแสเงินสดรับ		67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00	67,500.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	41,471.00					
รายจ่ายดำเนินงาน	-	15,208.33	15,208.33	15,208.33	15,208.33	15,208.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	41,471.00	15,208.33	15,208.33	15,208.33	15,208.33	15,208.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(41,471.00)	52,291.67	52,291.67	52,291.67	52,291.67	52,291.67

ตารางที่ 4.33 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีรถม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ(บาท)						
รายรับจากการให้บริการ (ตาราง 4.20)		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
รวมกระแสเงินสดรับ		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
กระแสเงินสดจ่าย (บาท)						
รายจ่ายลงทุน	56,900.00					
รายจ่ายดำเนินงาน	-	14,490.00	14,490.00	14,490.00	15,253.33	15,253.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	56,900.00	14,490.00	14,490.00	14,490.00	15,253.33	15,253.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(56,900.00)	25,770.00	25,770.00	25,770.00	25,006.67	25,006.67

ตารางที่ 4.34 แสดงกระแสเงินสดรับ และ กระแสเงินสดจ่าย ของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีรถม้าเก่าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

รายการ	ปีที่ลงทุน	ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3	ปีที่4	ปีที่5
กระแสเงินสดรับ(บาท)						
รายรับจากการให้บริการ (ตาราง 4.20)		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
รวมกระแสเงินสดรับ		40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00	40,260.00
กระแสเงินสดจ่าย(บาท)						
รายจ่ายลงทุน	38,900.00					
รายจ่ายดำเนินงาน	-	15,253.33	15,253.33	15,253.33	15,253.33	15,253.33
รวมกระแสเงินสดจ่าย	38,900.00	15,253.33	15,253.33	15,253.33	15,253.33	15,253.33
กระแสเงินสดสุทธิ	(38,900.00)	25,006.67	25,006.67	25,006.67	25,006.67	25,006.67

และจากข้อมูลดังกล่าวนำมาวิเคราะห์โครงการลงทุน ได้ดังนี้

6.1 วิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method)

ซึ่งคิดเป็นจำนวนปี คำนวณจากการนำกระแสเงินสดสุทธิ มาหักออกจากเงินลงทุน จนหมด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดเกี่ยวกับ กระแสเงินสดรับ กระแสเงินสดจ่าย กระแสเงินสดสุทธิ จากตารางที่ 4.31-4.34 สามารถคำนวณได้ ดังนี้

6.1.1 ผู้ประกอบธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

1) กรณีรถม้าใหม่ โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.31 มาคำนวณหา
ระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	61,757	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>53,010</u>	บาท
คงเหลือ	<u>8,747</u>	บาท

$$\begin{aligned} \text{ถ้าจำนวนเงิน } 53,010 \text{ บาท เท่ากับ } 1 \text{ ปี} \\ \text{จำนวนเงิน } 8,747 \text{ บาท} &= \frac{8,747}{53,010} \times 365 \\ &= 60.23 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 1 ปี 2 เดือน หมายความว่าเงินที่ลงทุน
ไป 61,757 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 1 ปี 2 เดือน

2) กรณีรถม้าเก่า โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.32 มาคำนวณหา
ระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	41,471.00	บาท
หัก กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>52,291.67</u>	บาท
คงเหลือ	<u>(10,820.67)</u>	บาท

$$\begin{aligned} \text{ถ้าจำนวนเงิน } 52,291.67 \text{ บาท เท่ากับ } 1 \text{ ปี} \\ \text{จำนวนเงิน } 41,471 \text{ บาท} &= \frac{41,471}{52,291.67} \times 365 \\ &= 289.47 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 9 เดือน 19 วัน

6.1.2 ผู้ประกอบธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม

1) กรณีรถม้าใหม่ โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.33 มาคำนวณหา
ระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	56,900	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>25,770</u>	บาท
	31,130	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 2	<u>25,770</u>	บาท
คงเหลือ	<u>5,360</u>	บาท

$$\begin{aligned} &\text{ถ้าจำนวนเงิน } 25,770 \text{ บาท เท่ากับ 1 ปี} \\ &\text{จำนวนเงิน } 5,360 \text{ บาท} = \frac{5,360 \times 365}{25,770} \\ &= 75.92 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 2 ปี 2 เดือน 16 วัน หมายความว่าเงินที่ลงทุนไป 56,900 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 2 ปี 2 เดือน 16 วัน

2) กรณีรอม้าที่ซื้อรอม้าเก่า โดยการนำข้อมูลจากตารางที่ 4.34 มาคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน ได้ดังนี้

เงินลงทุน	38,900.00	บาท
<u>หัก</u> กระแสเงินสดสุทธิ ปีที่ 1	<u>25,006.67</u>	บาท
คงเหลือ	<u>13,893.33</u>	บาท

$$\begin{aligned} &\text{ถ้าจำนวนเงิน } 25,006.67 \text{ บาท เท่ากับ 1 ปี} \\ &\text{จำนวนเงิน } 13,893.33 \text{ บาท} = \frac{13,893.33 \times 365}{25,006.67} \\ &= 202.79 \end{aligned}$$

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน โครงการนี้เท่ากับ 1 ปี 6 เดือน 23 วัน หมายความว่าเงินที่ลงทุนไป 38,900 บาทนั้น จะได้รับคืนมาจากการดำเนินงานไปแล้ว 1 ปี 6 เดือน 23 วัน

6.2 วิธีอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment)

อัตราส่วนที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรที่เกิดขึ้นหลังหักรายจ่าย แล้วเทียบกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ใช้ในกิจการทั้งสิ้น ซึ่งเป็นการเป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไร โดยดูประสิทธิภาพของการดำเนินงานในแง่ของกำไรที่หาได้จากการดำเนินงานและประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียน}}$$

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประกอบไปด้วย ม้าสำหรับเทียมรถม้า รถม้าและคอกม้า โดยนำข้อมูลมาจากตารางที่ 4.14 และ 4.15 ซึ่งนำมาคิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง 20 ปี 20 ปี และ 3 ปี ตามลำดับส่วนรถม้าเก่าคิดค่าเสื่อมราคา 10 ปี ดังตารางที่ 4.25 และสามารถนำข้อมูลจากตารางที่ 4.30-4.34 มาคำนวณหากำไรสุทธิได้ดังตารางที่ 4.35 ดังนี้

ตารางที่ 4.35 แสดงรายละเอียดกำไรสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

รายการ	ผู้ประกอบการอาชีพรถม้า เป็นอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการอาชีพรถม้า เป็นอาชีพเสริม	
	ซื้อรถม้า ใหม่	ซื้อรถม้า เก่า	ซื้อรถม้า ใหม่	ซื้อรถม้า เก่า
กระแสเงินสดสุทธิ	53,010.00	52,291.67	25,770.00	25,006.67
หักค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	3,507.85	3,493.55	2,840.00	2,890.00
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	49,502.15	48,798.12	22,930.00	22,116.67

5.3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

1) กรณีรถม้าใหม่ คำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{49,502.15}{61,657} \times 100 \\ &= 80.29 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิได้ 80.29 บาท

2) กรณีรื้อผ้าเก่า คำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{48,798.12}{41,371} \times 100 \\ &= 117.95 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิ
ได้ 117.95 บาท

5.3.2 ผู้ประกอบธุรกิจรื้อผ้าเป็นอาชีพเสริม

1) กรณีรื้อผ้าใหม่ คำนวณหาผลตอบแทนจากการลงทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{22,930}{56,800} \times 100 \\ &= 40.37 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิ
ได้ 40.37 บาท

2) กรณีรื้อผ้าเก่า คำนวณหาผลตอบแทนทางการบัญชีได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน} &= \frac{22,116.67}{38,900} \times 100 \\ &= 56.86 \% \end{aligned}$$

แสดงว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 บาท สามารถทำกำไรสุทธิ
ได้ 56.86 บาท

6.3 วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV) คือ ส่วนเกินของมูลค่า
ปัจจุบันของเงินสดสุทธิกับเงินลงทุนเริ่มแรก ดังนี้

$$\text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิ} = \text{มูลค่าปัจจุบันของเงินสดตลอดอายุโครงการลงทุน} - \text{เงินลงทุนเริ่มแรก}$$

ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินสดสุทธิที่กิจการจะได้รับในอนาคตจะ
กำหนดอัตราคิดลด (Discount Rate) เท่ากับร้อยละ 8 ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของ
ธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ในที่นี้กำหนดให้ใช้อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของ ธนาคารกรุงไทย จำกัด

6.3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

1) กรณีรถม้าใหม่ คำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิได้ดังนี้

ตารางที่ 4.36 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

ปีที่	กระแสเงินสดสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8%	มูลค่าปัจจุบันกระแสเงินสดรับสุทธิ
0	(61,757.00)	–	(61,757.00)
1	53,010.00	0.926	49,087.26
2	53,010.00	0.857	45,429.57
3	53,010.00	0.794	42,089.94
4	52,291.67	0.735	38,434.38
5	52,291.67	0.681	35,610.63
รวมมูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ			210,651.78

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิตลอดอายุโครงการลงทุน – เงินลงทุนเริ่มแรก

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ = 210,651.78 บาท

หัก เงินลงทุนเริ่มแรก = 61,757.00 บาท

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = 148,894.78 บาท

จากตารางที่ 4.36 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 61,757 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 148,894.78 บาท ซึ่งมามีค่ามากกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ จึงเป็นโครงการที่น่าลงทุน

2) กรณีรูดม้าเก่าโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน เนื่องจากกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากันทุกปี มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8% ในระยะเวลา 5 ปี เท่ากับ 3.993 จึงคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินของเงินสุทธิได้ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ (52,291.67x 3.993)	=	208,797.96	บาท
หัก เงินลงทุนเริ่มแรก	=	<u>41,471.00</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	=	<u>167,326.96</u>	บาท

ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 41,471 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 167,326.96 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรูดม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรูดม้าใหม่ จึงเป็นโครงการที่น่าลงทุน

6.3.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรูดม้าเป็นอาชีพเสริม

1) กรณีรูดม้าใหม่ คำนวณหามูลค่าปัจจุบันสุทธิได้ดังนี้

ตารางที่ 4.37 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันสุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจรูดม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีรูดม้าใหม่โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

ปีที่	กระแสเงินสดสุทธิ	มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8%	มูลค่าปัจจุบันกระแสเงินสดรับสุทธิ
0	(56,900.00)	—	(56,900.00)
1	25,770.00	0.926	23,863.02
2	25,770.00	0.857	22,084.89
3	25,770.00	0.794	20,461.38
4	25,006.67	0.735	18,379.90
5	25,006.67	0.681	17,029.54
รวมมูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ			101,818.73

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ = มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิตลอดอายุโครงการลงทุน – เงินลงทุนเริ่มแรก

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ	=	210,651.78	บาท
หัก เงินลงทุนเริ่มแรก	=	<u>56,900.00</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	=	<u>44,918.73</u>	บาท

จากตารางที่ 4.37 แสดงการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 56,900 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 44,918.73 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ จึงเป็นโครงการที่น่าลงทุน

2) กรณีรถม้าเก่า เนื่องจากกระแสเงินสดรับสุทธิเท่ากันทุกปี มูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาท อัตราคิดลด 8% ในระยะเวลา 5 ปี เท่ากับ 3.993 จึงคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเงินของเงินสุทธิได้ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของเงินสุทธิ (25,006.67 x 3.993)	=	99,851.63	บาท
หัก เงินลงทุนเริ่มแรก	=	<u>38,900.00</u>	บาท
มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	=	<u>60,951.63</u>	บาท

ในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าเงินลงทุนเท่ากับ 38,900 บาท เมื่อคิดค่าปัจจุบันเงินลงทุนที่จ่ายไปในปีที่ 0 แล้ว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับ 60,951.63 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 ดังนั้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีรถม้าใหม่ จึงเป็นโครงการที่น่าลงทุน

สรุปการวิเคราะห์โครงการลงทุน ของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง ตามรายละเอียดตามตารางที่ 4.38 ดังนี้

ตารางที่ 4.38 แสดงเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์โครงการลงทุน โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน

วิธีวิเคราะห์	ผู้ประกอบการอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการอาชีพเสริม	
	ผู้ประกอบการใหม่	ผู้ประกอบการเก่า	ผู้ประกอบการใหม่	ผู้ประกอบการเก่า
1. ระยะเวลาคืนทุน	1 ปี 2 เดือน	9 เดือน 19 วัน	2 ปี 2 เดือน 16 วัน	1 ปี 6 เดือน 23 วัน
2. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน	80.29 %	117.95%	40.37%	56.86%
3. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ	148,894.78	167,326.96	44,918.73	60,951.63

จากตารางที่ 4.38 แสดงเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์โครงการลงทุน รายละเอียดมีดังนี้

โดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงานของผู้ประกอบการทำให้มีระยะเวลาคืนทุนของผู้ประกอบการอาชีพหลัก กรณีผู้ประกอบการใหม่ มีเท่ากับ 1 ปี 2 เดือน กรณีผู้ประกอบการเก่า มีเท่ากับ 9 เดือน 19 วันและผู้ประกอบการอาชีพเสริมกรณีผู้ประกอบการใหม่ มีเท่ากับ 2 ปี 2 เดือน 16 วัน กรณีผู้ประกอบการเก่า มีเท่ากับ 1 ปี 6 เดือน 23 วัน

แสดงว่าผู้ประกอบการธุรกิจหลักเป็นผู้ประกอบการอาชีพหลัก กรณีผู้ประกอบการใหม่ มีระยะคืนทุนที่สั้นที่สุดคือ 9 เดือน 19 วัน ซึ่งหมายความว่า เงินที่ลงทุนไป จำนวน 41,471 บาทนั้น จะได้รับคืนมาหลังจากดำเนินงานไปแล้ว 9 เดือน 19 วัน

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ของผู้ประกอบการอาชีพหลัก กรณีผู้ประกอบการใหม่ มีเท่ากับร้อยละ 80.29 กรณีผู้ประกอบการเก่ามีเท่ากับร้อยละ 117.95และผู้ประกอบการอาชีพเสริม กรณีผู้ประกอบการใหม่ มีเท่ากับร้อยละ 40.37 กรณีผู้ประกอบการเก่า มีเท่ากับร้อยละ 56.86

แสดงว่าผู้ประกอบการธุรกิจหลักเป็นผู้ประกอบการอาชีพหลัก กรณีผู้ประกอบการเก่า มีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนสูงที่สุดคือ ร้อยละ 117.95 ซึ่งหมายความว่า ทรัพย์สินไม่หมุนเวียนทั้งหมด 100 สามารถทำกำไรสุทธิได้ 117.95

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ของผู้ประกอบการอาชีพหลัก กรณีผู้ประกอบการใหม่ มีค่าเท่ากับ 148,894.78 บาท กรณีผู้ประกอบการเก่า มีค่าเท่ากับ 167,326.96 บาท และผู้ประกอบการอาชีพเสริม

แสดงว่าการลงทุนประกอบการธุรกิจธำทั้ง 4 โครงการนำลงทุนเนื่องจากในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนจากการลงทุนในระยะเวลา 5 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพธำเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อธำแก่นำลงทุนที่สุดเพราะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิสูงสุดค่าเท่ากับ 167,326.96 บาท

7. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน กรณีไม่คิดค่าแรงงานเป็นรายจ่ายดำเนินงาน

ในการคำนวณจุดคุ้มทุนของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ประกอบการธุรกิจธำ ซึ่งคำนวณได้จากรายรับปกติของผู้ประกอบการ ในการศึกษาจุดคุ้มทุนจะคำนวณจุดคุ้มทุนต่อเดือนการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนในรูปของจำนวนเงิน สามารถที่จะคำนวณได้จาก

$$\text{จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตรากำไรส่วนเกิน}}$$

โดยที่ อัตรากำไรส่วนเกิน = $\frac{\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{ยอดขาย}}$

จากสูตรผู้ประกอบการจะต้องให้บริการเป็นจำนวนเงินเท่าไรต่อเดือนเพื่อให้คุ้มกับต้นทุนคงที่ ในที่นี้ยอดขาย คือรายรับปกติเฉลี่ยต่อเดือน

โดยผู้ประกอบการธำเป็นอาชีพหลัก

$$\text{มีรายรับจากการให้บริการเฉลี่ย (6x4x250)} = 6,000 \text{ บาทต่อเดือน}$$

ผู้ประกอบการธำเป็นอาชีพเสริม

$$\text{มีรายรับจากการให้บริการเฉลี่ย (5x4x190)} = 3,800 \text{ บาทต่อเดือน}$$

จากตารางที่ 4.31 – 4.34 สามารถคำนวณรายจ่ายในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธำจำแนกตามพฤติกรรมต้นทุน แสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.39 ดังนี้

ตารางที่ 4.39 แสดงรายจ่ายคงที่ และรายจ่ายผันแปรต่อเดือน

รายการ	ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพหลัก		ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า เป็นอาชีพเสริม	
	รถใหม่	รถเก่า	รถใหม่	รถเก่า
รายจ่ายคงที่ (บาท)				
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับม้า	14,470.00	14,470.00	14,470.00	14,470.00
2. ค่าบำรุงสมาชิกสมาคมรายปี	20.00	20.00	20.00	20.00
รวมต่อปี	14,490.00	14,490.00	14,490.00	14,490.00
รวมรายจ่ายคงที่ต่อเดือน	1,207.50	1,207.50	1,207.50	1,207.50
รายจ่ายผันแปร (บาท)	-	-	-	-
รวมรายจ่ายผันแปรต่อเดือน	-	-	-	-

7.1 ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก

7.1.1 กรณีรถม้าใหม่ คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{6,000 - 0}{6,000} = 1 \\ \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{1} \\ &= 1,207.5 \quad \text{บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

7.1.2 กรณีรถม้าเก่า คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{6,000 - 0}{6,000} = 1 \\ \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{1} \\ &= 1,207.5 \quad \text{บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

7.2 ผู้ประกอบธุรกิจธรรมาภิบาลเป็นอาชีพเสริม

7.2.1 กรณีธรรมาภิบาลใหม่ คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{6,000 - 0}{6,000} = 1 \\ \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{1} \\ &= 1,207.5 \text{ บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

7.2.2 กรณีธรรมาภิบาลเก่า คำนวณหาจุดคุ้มทุนได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรส่วนเกิน} &= \frac{6,000 - 0}{6,000} = 1 \\ \text{จุดคุ้มทุน (บาท)} &= \frac{1,207.5}{1} \\ &= 1,207.5 \text{ บาทต่อเดือน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงาน พบว่าผู้ประกอบอาชีพธรรมาภิบาลเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อธรรมาภิบาลใหม่มีจุดคุ้มทุนที่ 1,207.5 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบอาชีพธรรมาภิบาลเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อธรรมาภิบาลเก่ามีจุดคุ้มทุนที่ 1,219.70 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบอาชีพธรรมาภิบาลเป็นอาชีพเสริม กรณีซื้อธรรมาภิบาลใหม่มีจุดคุ้มทุนที่ 1,207.5 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบอาชีพธรรมาภิบาลเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อธรรมาภิบาลเก่ามีจุดคุ้มทุนที่ 1,232.14 บาทต่อเดือน

แสดงว่าผู้ประกอบการธุรกิจธรรมาภิบาลเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม กรณีซื้อธรรมาภิบาลใหม่มีจุดคุ้มทุนต่ำที่สุดคือ 1,207.5 บาทต่อเดือนซึ่งหมายความว่า ต้องให้บริการนักท่องเที่ยวประมาณ 1,207.5 บาทต่อเดือนจึงจะคุ้มทุน

โดยภาพรวมผู้ประกอบการธุรกิจธรรมาภิบาล มีรายรับ 53,880 บาทต่อปี รายจ่ายลงทุน 49,759 บาทต่อปี รายจ่ายดำเนินงานกรณีคิดค่าแรงงาน 47,938.42 บาทต่อปี ผลตอบแทนจากการลงทุนพบว่า ระยะเวลาคืนทุน 8 ปี 5 เดือน 23 วัน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 5.63 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ - 26,556.76 บาท จุดคุ้มทุนที่ 2,875 บาทต่อเดือน ส่วนกรณีไม่คำนึงถึงค่าแรงงานรายจ่ายดำเนินงาน 14,860.42 บาทต่อปี ผลตอบแทนจากการลงทุนพบว่า ระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 5 เดือน 4 วัน อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 73.87 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ 105,523.02 บาท จุดคุ้มทุนที่ 1,207.5 บาทต่อเดือน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

รถม้าลำปางถือเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นรวมถึงเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดลำปาง เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีจำนวนรถม้าที่ใช้วิ่งบนถนนเป็นแห่งเดียวที่หลงเหลืออยู่ในประเทศไทย และมากที่สุดในโลก ซึ่งอดีตเป็นพาหนะที่ใช้งานทั่วไป ปัจจุบันหายไปใช้เพียงเพื่อการท่องเที่ยวทำอะไรที่จะทำให้รถม้ามีการพัฒนาเพิ่มมูลค่ารายได้ผู้คนลำปางให้มากขึ้น โดยมีภาครัฐ เอกชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและเข้ามาช่วยดำเนินการเป็นรูปธรรม ให้รถม้าอยู่คู่เมืองลำปางต่อไป

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพรถม้าให้ทำรายได้ให้กับชาวบ้านและเพื่อสานต่ออาชีพรถม้าต่อไป

โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้ประกอบการจำนวน 61 ราย แบบตามสะดวก (Convenience Sampling) รวมทั้งสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) นายกสมาคมรถม้าลำปาง จำนวน 1 ราย และหัวหน้าคิวรถม้า จำนวน 1 ราย โดยนำข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามมาวิเคราะห์เฉลี่ยต่อรายผู้ประกอบการ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือ และข้อมูลออนไลน์ จากนั้นจึงวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในรูปแบบของการวิเคราะห์ ด้วยวิธีระยะเวลาคืนทุน (Payback Period Method) วิธีอัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment) และ วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method : NPV) รวมถึงวิเคราะห์หาจุดคุ้มทุนต่อเดือน ซึ่งจะแบ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวตามลักษณะของผู้ประกอบการออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก และผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม โดยสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 36 – 45 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีภูมิลำเนาในจังหวัดลำปาง สาเหตุที่ประกอบธุรกิจรถม้าเนื่องมาจากสืบทอดจากบรรพบุรุษ และอยากอนุรักษ์รถม้าให้อยู่คู่เมืองลำปาง ในการประกอบธุรกิจนั้น เจ้าของจะขับรถม้าเองไม่ได้จ้างแรงงาน สามารถแบ่งกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพ

2. ต้นทุน

ต้นทุนในการประกอบธุรกิจรถม้า แบ่งได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ รายจ่ายในการลงทุน และ รายจ่ายในการดำเนินงานซึ่งเป็นรายจ่ายเกี่ยวกับม้า และรถม้า โดยรายจ่ายลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ รวม 61,757 บาท กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า รวม 41,471 บาท ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม จะมีรายจ่ายในส่วนนี้ต่ำกว่าผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก เนื่องจากม้าที่ใช้ประกอบการธุรกิจรถม้าส่วนใหญ่ใช้วิธีการฝากม้าไว้กับคอกม้าอื่น และมัดไว้บริเวณบ้านโดยไม่จัดทำคอก จึงไม่มีต้นทุนในส่วนนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ มีรายจ่ายลงทุนรวม 56,900 บาท กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า รวม 38,900 บาท

ส่วนรายจ่ายดำเนินงานคิดได้ 2 กรณี คือ กรณีที่คิดค่าแรงงานรวมเป็นรายจ่ายดำเนินงาน โดยรายจ่ายดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ รวม 60,978 บาท กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า รวม 61,696.33 บาท ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ รวม 34,158 บาท กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า รวม 34,921.33 บาท ถ้ามองในแง่ของผู้ประกอบการจะไม่นำค่าแรงงานของผู้ประกอบการมาคำนวณ โดยรายจ่ายดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ รวม 14,490 บาท กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า รวม 15,208.33 บาท ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ รวม 14,490 บาท กรณีที่ซื้อรถม้าเก่า รวม 15,253.33 บาท

3. ผลตอบแทน

ผลตอบแทนของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง ได้แก่ รายรับจากการนำนักท่องเที่ยวชมเมืองลำปาง โดยทางสมาคมรถม้าลำปางได้กำหนดค่าโดยสารไว้ 3 อัตรา ดังนี้ เส้นทางรอบเมืองเล็ก ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ราคา 150 บาท เส้นทางรอบเมืองใหญ่ ใช้เวลาประมาณ 40 นาที ราคา 200 บาท เช้าเป็นชั่วโมง ชั่วโมงละ 300 บาท รายรับอื่นนอกเหนือจากการให้บริการปกติ ได้แก่ การจ้างไปร่วมขบวนพาเหรด ในเทศกาลต่างๆ หรือตามโรงเรียนต่างๆ รายได้ส่วนนี้เดือนใจขึ้นอยู่กับผู้ว่าจ้างแล้วแต่จะตกลงกัน ซึ่งรายรับของผู้ประกอบการธุรกิจรถม้า จะไม่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวบางวันอาจไม่มีรายรับ จากการศึกษาจึงประมาณการรายรับผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก จำนวน 67,500 บาทต่อปี และผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม จำนวน 40,260 บาทต่อปี ซึ่งจำนวนที่ออกให้บริการจะน้อยกว่าผู้ประกอบการอาชีพหลัก

4. การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทน

จากผลการวิเคราะห์ผลตอบแทน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จะสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ พบว่าโครงการต้องใช้ระยะเวลาคืนทุน 10 ปี 3 เดือน 8 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 4.89 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ -36,731.81 บาทและโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงานจะมีระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 2 เดือน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 80.29 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 148,894.78 บาท

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีที่ซื้อรถม้าเก่าพบว่า โครงการต้องใช้ระยะเวลาคืนทุน 7 ปี 1 เดือน 23 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 5.58 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ -18,296.94 บาทและโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงานจะมีระยะเวลาคืนทุน 9 เดือน 19 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 117.95 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 167,326.96 บาท

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีที่ซื้อรถม้าใหม่ พบว่า โครงการต้องใช้ระยะเวลาคืนทุน 9 ปี 2 เดือน 23 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 5.74 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ -33,615.60 บาทและโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงานจะมีระยะเวลาคืนทุน 2 ปี 2 เดือน 16 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 40.37 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 44,918.73 บาท

ผู้ประกอบการธุรกิจรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีที่ซื้อรถม้าเก่าพบว่า โครงการต้องใช้ระยะเวลาคืนทุน 7 ปี 3 เดือน 14 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 6.29 และโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงานจะมีระยะเวลาคืนทุน 1 ปี 6 เดือน 23 วัน อัตราส่วนผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับร้อยละ 56.86 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เท่ากับ 60,951.63 บาท

5. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

จากผลการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนต่อเดือน พบว่าผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าใหม่มีจุดคุ้มทุนที่ 4,025 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าเก่ามีจุดคุ้มทุนที่ 4,025 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพเสริม กรณีซื้อรถม้าใหม่มีจุดคุ้มทุนที่ 1,725 บาทต่อเดือน ผู้ประกอบการอาชีพรถม้าเป็นอาชีพหลัก กรณีซื้อรถม้าเก่ามีจุดคุ้มทุนที่ 1,725 บาทต่อเดือน และโดยไม่คำนึงถึงค่าแรงงานผู้ประกอบการอาชีพรถม้าทุกกลุ่ม มีจุดคุ้มทุนที่ 1,207.5 บาทต่อเดือน

อภิปรายผลการศึกษา

1. สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจนมที่ซื้อนมมาใหม่มาใช้ในการให้บริการไม่ว่าจะประกอบเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริม จะมีรายจ่ายในการลงทุนเริ่มแรก ในจำนวนที่มากกว่ากลุ่มที่ซื้อนมเก่า แต่ขณะเดียวกันกลุ่มที่ซื้อนมเก่า ต้องจ่ายค่าซ่อมบำรุงนมมากกว่ากลุ่มที่ซื้อนมใหม่มาใช้ในการให้บริการ

2. สำหรับผู้ที่ลงทุนใหม่เมื่อพิจารณาจาก ระยะเวลาคืนทุนผู้ประกอบการธุรกิจนมที่ซื้อนมใหม่ จะต้องใช้เวลานานกว่ากลุ่มที่ซื้อนมเก่า หากพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนแล้วในกรณีที่ไม่นับถึงค่าแรงเป็นรายจ่ายดำเนินงาน ผู้ประกอบการธุรกิจนมเป็นอาชีพหลัก กรณีนมเก่า จะมีประสิทธิภาพของการใช้สินทรัพย์ที่สามารถจะก่อให้เกิดกำไรมากที่สุด และหากพิจารณาในเรื่องของค่าของเงินตามเวลา ถ้าไม่นับถึงค่าแรงงาน จะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ ติดลบ ซึ่งหมายความว่า เป็น โครงการที่ไม่น่าลงทุน แต่ในทางกลับกันหากไม่นับถึงค่าแรงงาน จะมีค่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิ เป็นบวก ซึ่งหมายความว่า เป็น โครงการที่น่าลงทุน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับค่าแรงงานขั้นต่ำแล้ว ผลตอบแทนที่ได้รับมีจำนวนไม่มากนักในแง่ของเศรษฐศาสตร์อาจทำให้ผู้ที่สนใจจะทำธุรกิจเพื่อหวังผลกำไรไม่น่าสนใจที่จะลงทุน แต่ถ้ามองในแง่ของผู้ประกอบการที่อยากอนุรักษ์นม และอยากสืบทอดอาชีพนี้จากบรรพบุรุษ แม้ว่าผลตอบแทนไม่มากนัก แต่เนื่องจากการลงทุนส่วนใหญ่ได้มาจากการสืบทอดจากบรรพบุรุษ จึงทำให้เงินที่จะนำมาลงทุนไม่มากนัก

3. จุดคุ้มทุนต่อเดือนในแง่ของผู้ประกอบการ โดยไม่นับถึงค่าแรงงาน ของผู้ประกอบการธุรกิจนม ทุกกลุ่มจะต่ำเนื่องจากรายจ่ายผันแปรมีน้อย ทำให้มีจุดคุ้มทุนเท่ากับรายจ่ายคงที่

4. จากการศึกษาพบว่า รายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจนมส่วนใหญ่ได้มาจากนักท่องเที่ยว หรือฤดูกาลท่องเที่ยว และขึ้นอยู่กับภูมิอากาศซึ่งถ้าเป็นช่วงฤดูฝนจะมีผู้มาใช้บริการน้อย หรือบางครั้งอาจไม่มีเลย ซึ่งสอดคล้อง กับผลการศึกษาของ สันติ วงศ์ดาว ที่ศึกษาเรื่อง “ธุรกิจนมกับการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง” และพบว่า ปัจจุบันได้มีหน่วยงานที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมากขึ้น ทั้งภาครัฐ และเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัชชธรณ์ สิทธิขุม ซึ่งศึกษาเรื่อง “เครือข่ายความร่วมมือการอนุรักษ์อาชีพขบรนมจังหวัดลำปาง” ส่วนค่าอาหารที่ม้ากินต่อวัน จากการศึกษาพบว่า ม้ากินอาหารเฉลี่ย วันละ 31 บาทซึ่งไม่สอดคล้องกับปัญหา ตั้งศรีวงศ์ ที่กล่าวไว้ว่า ม้าตัวหนึ่งกิน 20-25 บาทต่อวันต่อตัว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางเป็นธุรกิจที่มีความเหมาะสมในการลงทุนในระดับต่ำ สำหรับผู้ที่สนใจจะทำธุรกิจ แต่เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ต้องอนุรักษ์ และสืบสานให้อยู่คู่เมืองลำปาง ผู้ที่จะดำเนินธุรกิจนี้ต้องมีใจรัก และต้องอาศัยประสบการณ์ รวมถึงการเลี้ยงม้า ซึ่งการเลี้ยงม้าต้องใช้การดูแล เอาใจใส่ และมีข้อจำกัดในการทำงานซึ่งม้า 1 ตัว สามารถทำงานได้ 6 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ ถ้าอากาศร้อนจัด การทำงานก็จะลดลง รายรับจากให้บริการนั้นขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยว และฤดูกาล ช่วงฤดูฝนอาจมีรายได้น้อยกว่าฤดูอื่นๆ หากมีหน่วยงานต่างๆ มาให้ความช่วยเหลือในด้านการตลาดให้มากยิ่งขึ้น ธุรกิจรถม้าก็ยังคงอยู่ได้ต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บรรณานุกรม

กชกร เฉลิมกาญจนา, การบัญชีบริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. 2550. “ประกาศเรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.mol.go.th>. 16 สิงหาคม 2550

กาญจนา คูมา, เอกสารประกอบการสอนวิชาการบัญชีเพื่อการจัดการ. ลำปาง : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2549.

ธนาคารกรุงไทย. 2550. “ตารางอัตราดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายไปจริงและพอสมควรแก่เหตุของเงินให้สินเชื่อ”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.ktb.co.th>. 13 พฤศจิกายน 2550

ธันยธรณ์ สิทธิชุม. เครือข่ายความร่วมมือการอนุรักษ์อาชีพขบรธมำจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

ไทยโพนี่. 2550. “ การดูแลรักษาม้า”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaipony.com>. 21 มิถุนายน 2550

นายรอบรู้ดอดคอม. 2549. “ เทศบาลนครลำปาง ระดมความคิดเห็นทุกภาคส่วนจัดทำยุทธศาสตร์รธมำลำปาง เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์และบริหารจัดการรธมำลำปางให้อยู่คู่วิถีชีวิตคนลำปาง”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.nairobroo.com>. 21 มิถุนายน 2550

ปวีณรัตน์ เลิศจิระจรัส, เอกสารประกอบการเรียนวิชาการระเบียบวิธีการวิจัยทางธุรกิจ. เชียงใหม่ : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ, 2543.

ปัทมา ตั้งศรีวงศ์. 2550. “รธมำ: วิถีชีวิตที่กำลังถูกนำลงมาจากหิ้ง” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.gotomanager.com>. 21 มิถุนายน 2550

เพ็ญ ใจรวมกุล. หัวหน้าคิวรธมำสมาคมรธมำจังหวัดลำปาง. สัมภาษณ์. 18 สิงหาคม 2550.

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. สถาบันวิจัยและพัฒนา, ฐานข้อมูลภูมิปัญญาจังหวัดลำปาง.

ลำปาง: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2550.

เมืองไทยดอดคอม. 2549. “เดินเครื่องเที่ยวเมืองลำปางนั่งรธมำหวังกวาดรายได้ 2 พันล้าน”. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.muangthai.com>. 21 มิถุนายน 2550

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, การบัญชีต้นทุน 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แมคกรอ- ฮิล, 2547.

สุคนธ์ทิพย์ สุภจันทร์.2550. “การศึกษาเรื่องราวเมืองละคอนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเส้นทาง
รถม้า”. ราชภัฏลำปางวิจัย 2, 1 : 79.

สันติ วงศ์ดาว. แบบฝึกหัดวิจัย ธุรกิจรถม้ากับการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง. คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

อรุณี จามาทิกุล , การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทนของผู้ประกอบการรถโดยสารขนาด
เล็กประจำทางในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.

อักรินทร์ พิชญกุล. นายกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง.สัมภาษณ์.24 สิงหาคม 2550

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปาง

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการทำรายงานการค้นคว้าอิสระของนางวราพร กลิ่นประสาธ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบัญชี บัณฑิตศึกษาสถานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน โปรดให้ข้อมูลในแบบสอบถามนี้ ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น พร้อมนี้ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณา ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย / ใน คำตอบที่เลือก

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - ต่ำกว่า 20 ปี
 - 20 – 35 ปี
 - 36 – 45 ปี
 - 46 – 55 ปี
 - มากกว่า 55 ปี
3. ระดับการศึกษา
 - ประถม
 - มัธยมศึกษาตอนต้น
 - มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.
 - อนุปริญญา หรือ ปวส.
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี

4. ท่านเป็นคนจังหวัดลำปางหรือไม่
- เป็น
- ไม่เป็น เป็นคนจังหวัด
5. ท่านประกอบอาชีพขับรถม้ามานานเท่าไร
- น้อยกว่า 5 ปี
- 5 – 10 ปี
- 11 – 15 ปี
- 15 – 20 ปี
- มากกว่า 20 ปี
6. ท่านประกอบอาชีพขับรถม้า
- เป็นอาชีพหลัก
- เป็นอาชีพเสริม ซึ่งอาชีพหลักคือ.....
7. สาเหตุที่ท่านประกอบอาชีพนี้
- สืบทอดจากบรรพบุรุษ
- อยากอนุรักษ์รถม้าให้อยู่คู่เมืองลำปาง
- รายรับดี
- ไม่มีอาชีพอื่นที่จะทำ
- อื่นๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของธุรกิจรถม้า

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ใน คำตอบที่ท่านเลือก

1. ธุรกิจรถม้าของท่านมีลักษณะอย่างไร
- ทำคนเดียว
- ทำร่วมกับคนในครอบครัว
- เข้าหุ้นกันกับคนอื่น
- จ้างคนขับรถม้าจำนวน คน คนละ.....บาท (ต่อวัน/ต่อเดือน)
2. ในธุรกิจรถม้าของท่านมีคนขับรถม้าจำนวนเท่าไร
- คนเดียว
- 2 คน
- 3 คน
- มากกว่า 3 คน ระบุจำนวน คน

3. ท่านเป็นสมาชิกสมาคมรณรงค์ล่าปางหรือไม่

เป็น

ไม่เป็น

4. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สมาคมรณรงค์ล่าปางให้การช่วยเหลือในเรื่อง

.....

ชมรมอนุรักษ์รณรงค์ล่าปางให้การช่วยเหลือในเรื่อง

.....

กองทุนล่าปาง ให้การช่วยเหลือในเรื่อง

.....

อื่นๆ

.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายและรายรับจากการให้บริการในธุรกิจรณรงค์

รายจ่ายในเรื่องล่าสำหรับเทียมรณรงค์

รายจ่ายในการลงทุน

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ใน คำตอบที่ท่านเลือก

1. ม้าที่ท่านนำมาใช้ในธุรกิจรณรงค์มีกี่ตัว

1 ตัว

2 ตัว

มากกว่า 2 ตัว ระบุจำนวน

2. ม้าที่ท่านมีได้มาจากไหน

ซื้อมาในราคาตัวละ บาท

เกิดจากม้าในคอก

3. ม้าของท่านเป็นม้าพันธุ์อะไร

ม้าแกลบ

ม้าไทย

ม้าเทศ

อื่นๆ ระบุ.....

4. ในการฝึกม้าให้ลากรถท่านใช้วิธีใด
- ฝึกเอง
- จ้างให้คนอื่นฝึกให้ในราคา ตัวละ..... บาท
5. อุปกรณ์การทำเล็บได้มาจากไหน
- ซื้อเองราคาชุดละ บาท
- ยืม จาก.....
6. อุปกรณ์ใส่เกือกม้า
- ซื้อเองราคาชุดละ บาท
- ยืม จาก.....
7. คอกม้าที่ใช้ในธุรกิจของท่านได้มาจาก
- ปลูกสร้างจากบริเวณบ้านโดยเสียรายจ่ายในการต่อเติม บาท
- เช่าสถานที่ในการทำคอกม้า ค่าเช่าต่อเดือน บาท
- ผากม้าไว้กับคอกม้าอื่น
- อื่นๆ

รายจ่ายในการดำเนินงาน ให้ระบุว่าต่อวัน เดือน หรือปี

รายการ	หน่วยนับ	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	รวม	หมายเหตุ : (ฟรีจากหน่วยงานไหนระบุ)
อาหารที่ซื้อให้ม้ากินต่อม้า 1 ตัว					
รำข้าว (ต่อวัน/เดือน)					
อาหารเม็ด(ต่อวัน/เดือน)					
หญ้าแพงโกล่า - สด					
หญ้าแพงโกล่า - แห้ง					
หญ้าแห้ง					
หญ้าสด					
ยาที่ใช้ดูแลรักษาม้า					
ยาถ่าย (ต่อเดือน/ปี)					
ยาบาดทะยัก(ต่อเดือน/ปี)					
แคลเซียม(ต่อเดือน/ปี)					
วัคซีน.....					

รายการ	หน่วยนับ	หน่วย	ราคาต่อหน่วย	รวม	หมายเหตุ : (ฟรีจากหน่วยงานไหนระบุ)
เครื่องมือ (ต่อเดือน/ปี)					
บังตา					
บังเหียน					
ปะอก					
เครื่องหลังและสายหาง					
เกือกม้า					
แชมพู					
ค่าน้ำค่าไฟ					

รายจ่ายในเรื่องรถม้า

รายจ่ายในการลงทุน

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ใน คำตอบที่ท่านเลือก

- จำนวนรถม้าที่ท่านเป็นเจ้าของมีจำนวน คัน
- รถม้าที่ท่านนำมาใช้ในธุรกิจได้มาโดยวิธีใด
 - ซื้อสำเร็จรูปมากันละ บาท
 - ซื้อรถมือสองมากันละ บาท นำมาซ่อมแซมให้ใช้งานได้ โดยเสียรายจ่ายอีก บาท
 - ประกอบเอง โดยเสียรายจ่าย บาท
- รถม้าที่ท่านมีอยู่ใช้งานได้นาน ปี
- ท่านจ่ายค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อนครั้งแรก บาท และต่ออายุปีละ บาท
- ท่านจ่ายค่าป้ายทะเบียนรถม้าครั้งแรก บาท และต่ออายุปีละ บาท

รายจ่ายในการดำเนินงาน

ส่วนประกอบใดของรถม้าที่ท่านมีการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนภายใน 1 ปี

รายการ	จำนวนครั้ง ต่อปี	ราคาต่อครั้ง	รวม	หมายเหตุ : (ระบุ ซ่อมแซม หรือ เปลี่ยน)
ตัวถัง				
ล้อ				
หลังคา				
แหวนบ				
ลูกไม้				
แม่แรง				
ตะเกียง หรือหลอดไฟ				
กระดิ่ง				
คานรถม้า				

รายรับจากการให้บริการในธุรกิจรถม้า

กรุณาใส่เครื่องหมาย / ใน คำตอบที่ท่านเลือก

1. ใน 1 วันท่านได้ให้บริการสูงสุดเท่าไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รอบเล็ก รอบละ 150 บาท จำนวน รอบ
- รอบใหญ่ รอบละ 200 บาท จำนวน รอบ
- รอบเหมาชั่วโมงละ 300 บาท จำนวน ชั่วโมง

2. ใน 1 วันท่านได้ให้บริการต่ำสุดเท่าไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ไม่ได้ให้บริการเลย
- รอบเล็ก รอบละ 150 บาท จำนวน รอบ
- รอบใหญ่ รอบละ 200 บาท จำนวน รอบ
- รอบเหมาชั่วโมงละ 300 บาท จำนวน ชั่วโมง

3. รายรับอื่นนอกเหนือจากการให้บริการปกติจำนวนวันต่อเดือนวันละ บาท

4. ใน 1 สัปดาห์ท่านให้บริการ วัน ไม่มีผู้ให้บริการ วัน

ใน 1 เดือนท่านให้บริการ สัปดาห์

ใน 1 ปี ท่านให้บริการ เดือน

ภาคผนวก ข

แนวทางสัมภาษณ์

นายกสมาคมรถม้าจังหวัดลำปาง

1. ในการจัดตั้งสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางมีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง
2. มีกฎระเบียบข้อบังคับอะไรบ้างสำหรับสมาชิกในสมาคมรถม้าลำปาง
3. ทางสมาคมรถม้าจังหวัดลำปางได้ให้ความช่วยเหลือสมาชิกในด้านใดบ้าง อย่างไร
4. ธุรกิจรถม้าในจังหวัดลำปางมีแนวโน้มอย่างไร
5. ค่าใช้จ่ายทะเบียนรถม้าและค่าใบอนุญาตขับขี่ล้อเลื่อน ปัจจุบันยังมีใช้อยู่หรือไม่

หัวหน้าคิวรถม้า

1. สมาชิกในสมาคมรถม้าลำปางมีกี่ประเภท แต่ละประเภทมีจำนวนเท่าใด ใช้อะไรเป็นเกณฑ์
2. สถานที่จอดรถม้าในการให้บริการมีกี่จุด แต่ละจุดอยู่ที่ไหนบ้าง
3. มีจุดเฉพาะของแต่ละคนหรือไม่ และแต่ละจุดมีการเรียงลำดับในการรับผู้โดยสารอย่างไร
4. ในกรณีที่ไม่มีทัวร์มาลงจะจัดคิวให้กับสมาชิกในสมาคมอย่างไร ใช้อะไรเป็นเกณฑ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางวราพร กลิ่นประสาธ	
วัน เดือน ปี เกิด	17 ธันวาคม 2514	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2536	บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ. 2545	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2547	อาจารย์ภาควิชาการบัญชี โรงเรียนลำปางพณิชยการและเทคโนโลยี
	พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน	อาจารย์คณะบัญชี วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved